

КНИГА СУДДІВСЬКИХ ВИПАДКІВ

2018 рік

ЗМІСТ

Сторінка	Розділ правил	Випадки
2	ЗМІСТ	
3	ВСТУП	
4	ЗМІНИ МІЖ ВЕРСІЯМИ 2016 ТА 2017 РОКІВ	
5	Частина 1 – МЕТОДИКА	
6	Частина 2 –ВИПАДКИ СУДДІВСТВА	
6	РОЗДІЛ 1 – УЧАСНИКИ	
6	Використання заборонених предметів	1.1-1.2
6	Капітан	1.3-1.6
7	Головний тренер	1.7-1.11
8	Ігрова форма	1.12
9	РОЗДІЛ 2 – ІГРОВИЙ ФОРМАТ	
9	Позиційні помилки та помилки при переході	2.1-2.6
11	РОЗДІЛ 3 – ІГРОВІ ДІЇ	
11	Гра з м'ячем	3.1-3.11
13	Проникнення під сіткою	3.12-3.14
14	Торкання сітки	3.15-3.26
16	Подача	3.27-3.32
17	Атакуючий удар	3.33-3.37
18	Блок	3.38-3.49
21	РОЗДІЛ 4 – ПЕРЕРВИ, ЗАТРИМКИ І ІНТЕРВАЛИ	
21	Заміни	4.1-4.22
25	Перерви (ТА) та технічні перерви (ТТА)	4.23-4.24
26	Неправильний запит	4.25-4.27
27	Травми	4.28-4.33
28	Затримки гри	4.34-4.37
29	Зовнішня перешкода	4.38-4.39
31	РОЗДІЛ 5 – ЛІБЕРО	5.1-5.25
37	РОЗДІЛ 6 – ПОВЕДІНКА УЧАСТНИКІВ	6.1-6.9
40	РОЗДІЛ 7 – СУДДІ ТА ЇХ ОBOB'ЯЗКИ	7.1-7.10
42	РОЗДІЛ 8 – СПЕЦІАЛЬНІ ВИПАДКИ	8.1-8.5
43	РОЗДІЛ 9 – ВИКЛЮЧНІ ВИПАДКИ	9.1-9.10
50	ДОДАТОК	

ВСТУП

Волейбол це велика гра – запитайте мільйони людей які грають , дивляться, аналізують та судять її. Волейбол дуже активно розвивається у останні роки та став одним з найпопулярніших видів спорту. Збільшення напруги, швидкість, вибухова дія, величезна аудиторія телеглядачів створили поштовх для подальшого розвитку гри, щоб зробити її ще більш зрозумілою та привабливою для ще більш широкого кола глядачів.

Вірне та послідовне застосування правил дуже важливе для подальшого розвитку гри на світовій арені. Ця Книга являє собою збірник випадків з їх вірним трактуванням, що була затверджена Ігровою Комісією Суддів та Правил та базується на останній версії Офіційних Правил Волейболу. Випадки, представлені у цій Книзі, пояснюють дух і зміст Офіційних Правил, їх офіційні інтерпретації, яких потрібно дотримуватись на всіх офіційних змаганнях.

Ця Книга базується на Офіційних Правилах Волейболу видання 2017-2020 р.р., що були затверджені на Конгресі ФІВБ у Буенос-Айресі(АРГ) в Жовтні 2016.

Це новий підхід до інформування суддів і людей, які зацікавлені в знанні Правил Волейболу та суддівстві. Деякі випадки, що розглядаються у цій Книзі, представлені з відео, що дозволить краще зрозуміти ситуації та зробить вивчення цих випадків більш видовищним та цікавим. Випадки з відео позначені описуванні випадків. Вони будуть розміщені в Ілюстрованій (Відео) Книзі Суддівських Випадків, яка з'явиться найближчим часом.

Guillermo Paredes President, FIVB Refereeing and Rules of the Game Commission

ЗМІНИ МІЖ ВЕРСІЯМИ 2017 ТА 2018 РОКІВ

1.12	Новий
1.13	Новий
1.15	Новий
2.2	Змінено
2.3	Змінено
2.4	Змінено
2.7	Новий
3.14	Змінено
3.18	Змінено
3.26.1	Новий
3.32.1	Новий
4.4	Змінено
4.22.1	Новий
4.22.2	Новий
4.27.1	Новий
4.40	Новий
4.41	Новий
5.26	Новий
6.10	Новий
7.11	Новий
9.11	Новий
9.12	Новий

Частина 1 – МЕТОДИКА

Судді являються учасниками змагань, які повинні застосовувати на практиці правила гри. Для вірного застосування правил, судді повинні у повній мірі володіти правилами та використовувати їх за призначенням з контекстом гри. Правило 23.2.3 стверджує: «Перший суддя має право вирішувати будь-які питання, що стосуються гри, включаючи і ті, які не передбачені Правилами». Тільки базуючись на повному розумінні фундаментальних принципів та формулювань, можливе вірне застосування правил.

Пам'ятайте, судді завжди повинні залишатися на задньому плані, але в той же час, вірне застосування правил дозволяє показати гру найкращим чином, щоб зробити її привабливою для більш широкої аудиторії.

Ми хочемо, щоб гра була популярною, тому створення привабливого шоу – це шлях до цієї мети.

ПРАВИЛА ДЛЯ КНИГИ ВИПАДКІВ 2018 РОКУ

Книга випадків 2018 року базується на Правилах, які були затверджені на Конгресі ФІВБ у 2016 році. Незважаючи на те, що правила та філософія гри постійно змінюються, як і сам спорт та суспільство, не варто забувати про те, що випадки, викладені у цій книзі базуються на правилах, які використовуються саме на цей час.

У додатку знаходиться список усіх випадків з посиланням на відповідні пункти правил.

Частина 2 –ВИПАДКИ СУДДІВСТВА

РОЗДІЛ 1 – УЧАСНИКИ

ВИКОРИСТАННЯ ЗАБОРОНЕНИХ ПРЕДМЕТІВ

<p>1.1 Чи дозволено використовувати такі предмети як: протез ноги, пристрій для підтримки суглоба (шарнірний бандаж/стяжка), гіпсова пов'язка на зламане зап'ястя?</p>	<p>Деякі дозволено – за умови що ці предмети не створюватимуть надмірного ризику для самого гравця або інших гравців, або у випадку підтримки зап'ястя/передпліччя не будуть надавати перевагу при грі з м'ячем. Однак, правила дозволяють гравцеві використовувати компресійний одяг/пристрої для захисту від травм, як визначено у Правилі 4.5.3.</p> <p style="text-align: right;">Правила 4.5.1, 4.5.3</p>
---	---

<p>1.2 Чи дозволено гравцю грати з кільцем, яке може призвести до травми?</p>	<p>Через ризик травмування гравець повинен його зняти або замотати лейкопластирем.</p> <p style="text-align: right;">Правило 4.5.1</p>
--	---

КАПІТАН

<p>1.3 Якою повинна бути реакція першого судді, якщо ігровий капітан постійно ставить під сумнів його рішення?</p>	<p>Якщо поведінка ігрового капітана виходить за рамки правила 5.1.2, перший суддя повинен попередити ігрового капітана (усне попередження, при повторній дії – жовта картка), як зазначено в Правилі 21.1. Якщо така поведінка буде повторюватися, ігровий капітан повинен отримати санкцію за грубу поведінку – червону картку (команда-суперник здобуває очко і право на подачу).</p> <p style="text-align: right;">Правила 5.1.2, 20.1, 20.2, 21.2, 21.3.1, Діаграма 9</p>
---	--

<p>1.4 ВІДЕО Ігровий капітан попросив першого суддю перевірити розташування його команди. Чи це дозволено?</p>	<p>Так. Але команда не може зловживати цим запитом, детальна інформація щодо розташування може бути надана тільки стосовно його/її власної команди. Стосовно команди суперника ігровому капітану може бути надана тільки інформація про наступне – вірно чи не вірно розташовані гравці. Інформація щодо гравців, які знаходяться на задній чи передній лінії, не може бути надана.</p> <p style="text-align: right;">Правило 5.1.2.2</p>
---	--

<p>1.5 Як ігровий капітан може вірно та ввічливо звернутися до першого судді, щоб той запитав у лінійного судді повторення його жести?</p>	<p>Після закінчення розіграшу ігровий капітан може підняти одну руку вгору та запросити роз'яснення інтерпретації суддівства. Перший суддя повинен задовольнити цей запит.</p> <p style="text-align: right;">Правила 5.1.2.1, 20.2.1</p>
---	---

<p>1.6 Чи остаточним є рішення судді? Чи може суддя змінити своє рішення після протесту команди?</p>	<p>Так. Суддя може змінити власне рішення, якщо зрозуміє свою помилку до початку наступного розігрування. З іншого боку – командам не дозволяється протестувати проти рішення судді. Правила 5.1.2.1, 23.2.4</p>
---	---

ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР

<p>1.7 ВІДЕО Чи дозволено головним тренерам використовувати засоби зв'язку під час гри?</p>	<p>Так, використання подібних пристроїв дозволено.</p>
--	--

<p>1.8 ВІДЕО Чи дозволено головним тренерам спілкуватися з другим суддею на рахунок суддівських рішень або протестів?</p>	<p>Тільки ігровому капітану дозволено звертатися до суддів та запитувати роз'яснення. Головному тренеру не дозволено цього робити. Правила 5.1.2, 5.2.3.4, 21.1, 21.2, 21.3</p>
--	--

<p>1.9 Чи може помічник головного тренера або гравець натискати базер для взяття ТА?</p>	<p>Так – але головний тренер повинен показати офіційний жест, навіть якщо для запиту було використано. Правила 5.2.1, 5.2.3.3, 5.3.1</p>
---	---

<p>1.10 ВІДЕО Де дозволено переміщуватися головному тренеру під час матчу?</p>	<p>Головний тренер, і тільки він, має право вільно переміщуватися за межами обмежуючої лінії тренера у вільній зоні між продовженням лінії атаки та зоною розминки. Важливо, щоб головний тренер знаходився за межами цієї лінії протяж всього матчу, тобто під час розігрувань та звичайних ігрових перерв. Якщо головний тренер систематично ігнорує ці вимоги, він/вона повинен бути попереджений. Правило 5.2.3.4</p>
---	--

<p>1.11 Чи може головний тренер використовувати милиці виконуючи свої функції у вільній зоні?</p>	<p>Так може, тому що використання милиць не несе загрози для головного тренера.</p>
--	---

<p>1.12 (новий) ВІДЕО Чи дозволено головному тренеру або помічнику головного тренера допомагати гравцям розминатися з м'ячами під час інтервалів між партіями у вільній зоні?</p>	<p>Ні. Ці особи мають право робити це виключно під час офіційної розминки перед початком матчу. Під час інтервалів вони можуть давати вказівки (інструкції) гравцям. Судді повинні у ввічливій формі повідомити тренера про необхідність повернутися до лави команди. Правила 4.2.4, 5.3.1</p>
--	---

<p>1.13 (новий) ВІДЕО Чи дозволено під час офіційної розминки будь-якій офіційній особі команди знаходитися у вільній зоні чи на майданчику суперника?</p>	<p>Ситуація може бути різною в залежності від місця знаходження особи. Головний принцип-офіційні особи не мають права втручатися в розминку суперника. Дозволено знаходитися біля стійок для запобігання потрапляння м'яча, що може створити небезпечну ситуацію для гравців. Але стояти далеко від сітки (наприклад за лицьовою лінією майданчика суперника) та збирати м'ячі заборонено. Судді повинні ввічливо повідомити члена команди залишити вільну зону суперника та повернутися на його сторону майданчика або підійти ближче до стійки.</p> <p style="text-align: right;">Методика суддівства волейболу</p>
--	--

ІГРОВА ФОРМА

<p>1.14 (1.12/2017) ВІДЕО На змаганнях чоловічого Кубку Світу двоє гравців команди мали форму з номерами 21 та 22. Чи це дозволено?</p>	<p>Для звичайних матчів номери гравців повинні бути від 1 до 20. Однак, на Світових та Офіційних змаганнях ФІВБ серед дорослих, до яких належить Кубок Світу, номери можуть бути більше ніж 20. Регламент проведення таких змагань повинен містити інформацію, про максимально можливий номер гравця.</p> <p style="text-align: right;">Правило 4.3.3</p>
--	---

<p>1.15 (новий) ВІДЕО Декілька членів команди використовували компресійну білизну. Деяка білизна була чорною, деяка білою. Чи можна використовувати компресійну білизну відмінних, але дозволених Правилами кольорів?</p>	<p>Для Світових та Офіційних змаганнях ФІВБ серед дорослих компресійна білизна повинна бути того ж самого кольору, що і частина форми, але чорні, білі та нейтральні кольори є прийнятними. Компресійна білизна команд повинна бути того ж самого кольору/дизайну для всіх гравців. Однак, для неофіційних змагань під егідою ФІВБ, правила не обмежують використання компресійної білизни різного кольору.</p> <p style="text-align: right;">Правило 4.5.3, Інструкції для змагань ФІВБ</p>
---	--

ПОЗИЦІЙНІ ПОМИЛКИ ТА ПОМИЛКИ ПРИ ПЕРЕХОДІ

<p>2.1 Зв'язуючи гравець команди, який знаходився в 1 зоні, стояв явно попереду гравця, який знаходився в 2 зоні, але підстрибнув у момент удару по м'ячу гравцем, що подає. Чи розташування гравців було вірним?</p>	<p>Ні, це помилка. Коли гравець підстрибує, за його позицію рахується останнє місце контакту з підлогою. Тому, незважаючи на те, що гравець задньої лінії знаходився у повітрі, місцем його знаходження фактично вважається місце його останнього контакту з підлогою.</p> <p style="text-align: right;">Правила 7.4, 7.4.2, 7.4.3</p>
<p>2.2 Центральний гравець задньої лінії поставив руку на підлогу перед центральним гравцем передньої лінії у момент удару по м'ячу гравцем, що подає. Стопи гравця задньої лінії були позаду стоп гравця передньої лінії. Чи таке розташування гравців є вірним?</p>	<p>Це розташування вірне. Тільки стопи, які контактують з підлогою, приймаються до уваги під час визначення позицій гравців (за виключенням випадка 2.1).</p> <p style="text-align: right;">Правила 7.4.3, 7.5</p>
<p>2.3 Якщо стопа гравця торкається майданчика суперника під час удару по м'ячу гравцем, що подає – це вважається помилкою?</p>	<p>Ні. Таку ситуацію потрібно оцінювати також само, як і проникнення на майданчик суперника під час розігрування.</p> <p style="text-align: right;">Правила 1.3.3, 7.4</p>
<p>2.4 Команді була надана невірна інформація щодо гравця, який повинен наступним виконувати подачу. Гра продовжилася. Ця помилка була помічена пізніше у цій же партії. Як треба розв'язати цю ситуацію?</p>	<p>Команди повинні бути повернені у максимально близьке вірне розташування. Рахунок теж повертається до того моменту, коли команді була надана невірна інформація. ТА, ТТА та санкції залишаються в силі. Цей випадок повинен бути зафіксований в примітках у протоколі.</p>
<p>2.5 ВІДЕО Команди не були готові до гри, тому що 5 чи 7 гравців знаходилися на майданчику коли перший суддя був готовий дати свисток на наступну подачу. Як вирішити цю ситуацію?</p>	<p>Перший суддя повинен давати свисток на подачу після того, як він впевнений, що команди готові продовжувати гру та подаючий гравець володіє м'ячем. У грі завжди повинні знаходитися 6 гравців. Перший суддя помітив помилку <i>перед</i> тим, як дав свисток на наступну подачу, тому він повинен дати санкцію за затримку часу команді, яка зробила цю помилку. Команда яка буде подавати наступною визначається в залежності від типу санкції за затримку. Коли суддя вже дав свисток на подачу та потім помітив 5 чи 7 гравців, він повинен негайно зупинити розіграш та дозволити переграти його без будь-яких санкцій. Якщо така ситуація виявлена після</p>

	<p>закінчення розігрування, результат цього розігрування повинен бути скасований та розігрування переграється без будь-яких санкцій.</p> <p>Якщо така ситуація не була виявлена, або була помічена тільки після початку наступного розігрування, то розігрування, у яких приймало участь 5 (або 7) гравців, не повинно переграватися.</p> <p style="text-align: right;">Правила 7.5, 7.7, 12.3, 12.4.3</p>
<p><u>2.6</u> Після подачі, яка була виконана гравцем не в чергу, м'яч вийшов «ЗА». Коли вже розігрування було завершено, секретар зафіксував помилку переходу. Скільки очок повинна отримати команда, що приймала подачу?</p>	<p>Команда повинна отримати тільки одно очко, тому що команда-суперник виконала помилку при переході і це не залежить від того, яка з команд «виграла» це розігрування.</p> <p style="text-align: right;">Правило 7.7.1.1</p>
<p><u>2.7 (Новий)</u> Стопа гравця, який знаходиться на майданчику, контактує з вільною зоною під час виконання подачі. Чи це помилка?</p>	<p>Так, це помилка. В момент виконання подачі усі гравці, окрім гравця на подачі, повинні бути в межах власного майданчика.</p> <p style="text-align: right;">Правила 1.3.3, 7.4</p>

ГРА З М'ЯЧЕМ

<p>3.1 Після першого командного торкання м'яч відскочив у вільну зону суперника за межами площини переходу. Зв'язуючий гравець приймаючої команди намагався повернути м'яч, але після його удару він полетів над майданчиком та потрапив у сітку на стороні суперника. Перший суддя зафіксував помилку «м'яч ЗА». В який саме момент м'яч став таким, що вийшов «ЗА»?</p>	<p>М'яч вийшов «ЗА» в той момент, коли він повністю залишив простір над вільною зоною та потрапив в простір над майданчиком суперника. Правила 10.1.2, 10.1.2.2</p>
<p>3.2 Чи може гравець вірно виконати удар по м'ячу долонею, піднятою догори?</p>	<p>Так, це можливо. Будь який удар повинен бути оцінений за якістю контакту з м'ячем – тобто чи був відскок м'яким чи жорстким, та чи був м'яч затриманий та/або кинутий. Перший суддя не повинен дуже суворо ставитися до подібної ситуації, якщо він чітко не бачив, що м'яч був затриманий та/або кинутий. Правила 9.2.1, 9.2.2, 9.3.3, 9.3.4</p>
<p>3.3 Під час першого командного торкання м'яч відскочив від однієї руки до іншої, потім торкнувся грудей гравця під час однієї ігровою дії, він не був затриманий та/або кинутий. Перший суддя дозволив грі продовжитися. Це було вірне рішення?</p>	<p>Рішення першого судді було вірним. Існує чотири випадки «першого командного торкання», під час якого дозволені послідовні торкання м'яча:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прийом подачі 2. Прийом атакуючого удару. Це може бути як сильний удар, так і м'яка скидка. 3. Прийом м'яча після блоку власної команди. 4. Прийом м'яча після блоку команди суперника. <p>Гравець має право виконати послідовні торкання м'яча <i>під час першого командного торкання</i>, доки він/вона виконує одну ігрову дію. Однак під час першого командного торкання, суддя може зафіксувати помилку, якщо м'яч був затриманий та/або кинутий. Правила 9.2.3.2, 14.2, Методика суддівства волейболу</p>
<p>3.4 Блокуючий гравець перенаправив м'яч в підлогу майданчика суперника. Це дозволена дія?</p>	<p>Це залежить від того, чи м'яч було затримано та/або кинуте (помилка), або м'яч відскочив (помилки не має). Дозволено виконувати блокування та направляти м'яч назад на майданчик суперника, однак, навіть під час блокування, суддя може зафіксувати помилку, якщо м'яч було затримано та/або кинуте. Правило 9.2.2</p>

<p>3.5 ВІДЕО Гравець підстрибнув, намагаючись повернути м'яч, який знаходився поблизу глядацьких місць зі сторони майданчика його команди. Після торкання м'яча, гравець приземлився на глядацькі місця. Це дозволені дії?</p>	<p>Такі дії дозволені. Поза межами вільної зони зі своєї сторони майданчика, гравцю дозволено грати з м'ячем, навіть використовуючи підтримку для виконання удару. Якщо лавка його/її команди знаходиться поза межами вільної зони, то гравцям дозволено використовувати її для гри з м'ячем. Такі ж самі дії гравця зі сторони майданчика команди-суперника заборонені (вважаються помилкою).</p> <p style="text-align: right;">Правила 9, 9.1.3, 10.1.2</p>
<p>3.6 ВІДЕО Під час розіграшу гравець намагався дістати м'яч, який знаходився над глядацькими місцями. В той самий момент, коли гравець вже готувався нанести удар по м'ячу, глядач спіймав м'яч. Тренер команди зробив запит на перегравання розігрування через втручання глядача. Перший суддя не задовольнив запит тренера. Це було вірне рішення першого судді?</p>	<p>Так, рішення було вірним. Гравцям дозволено повертати м'яч з будь-якого місця за межами його/її ігрового поля, включаючи лавку команди/глядацькі місця та інше. Але з другого боку, гравець має перевагу у грі з м'ячем тільки у межах його/її ігрового поля, але не має такого права в контрольній зоні.</p> <p style="text-align: right;">Правила 9, 9.1.3</p>
<p>3.7 Чи повинен суддя фіксувати помилку «подвійне торкання», якщо гравець виконав дуже видовищне повернення м'яча?</p>	<p>Суддя повинен дотримуватися принципу «тримайте м'яч у повітрі». Це означає, якщо гравець виконав швидкі та дуже видовищні дії для повернення м'яча, та під час виконання цих дій допустив незначне подвійне торкання, воно повинно бути оцінено не так суворо, як у звичайній ігровій ситуації.</p> <p style="text-align: right;">Методика суддівства волейболу, Правило 9.7</p>
<p>3.8 М'яч відскочив від голови блокуючого команди А <u>над антеною у вільну зони команди Б</u>. Гравець команди А намагався наздогнати м'яч, щоб повернути його на свою сторону майданчика. Чи можливо повернути м'яч у такій ситуації?</p>	<p>Так, можливо. М'яч, який пройшов над антеною у вільну зону суперника є таким, що пройшов за межами площини переходу. Тому команді «А» дозволено повернути м'яч на свою сторону майданчику за межами площини переходу на тій самій стороні майданчика. Лінійні судді не повинні фіксувати помилку, якщо м'яч рухається такою траєкторією до того моменту, доки він остаточно не вийде «ЗА».</p> <p style="text-align: right;">Правило 10.1.2</p>
<p>3.9 Чи повинен лінійний суддя фіксувати помилку, якщо після другого командного торкання м'яч пересікає вертикальну площину сітки за межами площини переходу у вільну зону суперника?</p>	<p>Ні, це не є обов'язком лінійного судді.</p> <p style="text-align: right;">Правила 8.4.1, 8.4.2, 9.1, 10.1.2, 10.1.2.1, 10.1.2.2</p>

3.10

Зв'язуючий гравець команди А виконав передачу над сіткою, у момент контакту з м'ячем його/її пальці знаходилися у ігровому просторі суперника. Після передачі, м'яч полетів паралельно сітці в напрямку атакуючого гравця. Блокуючий команди Б торкнувся м'яча у просторі команди А, через що атакуючий гравець не зміг виконати удар. Яким повинно бути рішення першого судді?

Кожна команда повинна грати з м'ячем на своїй стороні майданчика та у власному ігровому просторі (за виключенням Правила 10.1.2).

Положення рук, які знаходяться вище за верхній край сітки, повинно враховуватися.

Коли зв'язуючи гравець виконував передачу у просторі суперника – він здійснив помилку. Блокуючий гравець також здійснив помилку, торкнувшись м'яча у просторі суперника раніше за атакуючого гравця, тому що його руки знаходилися у просторі суперника і це повинно враховуватися.

Однак, у цьому випадку тільки перша помилка повинна бути врахована.

Торкання м'яча під сіткою у просторі суперника оцінюється інакше. Тут треба враховувати, де саме знаходиться м'яч, тому що, як тільки м'яч повністю пересік вертикальну площину переходу під сіткою, фіксується помилка.

Правило 9

3.11 ВІДЕО

Чи може тренер, який знаходиться у своїй вільній зоні, зловити м'яч, який пройшов над антеною, якщо суперник намагається повернути його?

Ні.

Жодному з членів команди, включаючи тренера, не дозволено заважати супернику повернути м'яч, який пройшов за межами площини переходу.

Не береться до уваги, як швидко діє суперник у цьому випадку. Тобто це означає, що незважаючи на те, що тренер знаходиться у дозволеному йому місці, він повинен «звільнити шлях» для гравця, який намагається повернути м'яч.

Правило 10.1.2.2

ПРОНИКНЕННЯ ПІД СІТКОЮ**3.12**

Нападаючий гравець після виконання удару приземлився п'ятами на центральну лінію, але більша частина його стоп знаходилась на стопах блокуючого гравця, заважаючи йому рухатися.

Чи вважається така ситуація втручанням у гру?

Так. Це втручання у гру.

Втручанням вважається наступне: гравець не дозволяє супернику рухатися, або зіграти з м'ячем.

Правила 11.2.1, 11.2.2.1, 11.2.4

3.13

Чи завжди фізичний контакт є втручанням у гру?

Ні, під час гри може статися безліч різних контактів. Другий суддя повинен контролювати такі дії, та фіксувати помилку, якщо гравці заважають супернику грати.

Правило 11.2.1

<p>3.14 ВІДЕО Під час видовищної гри у захисті, гравець впав на майданчик суперника під сіткою, але обидві його ноги знаходилися у повітрі над майданчиком суперника, а не над центральною лінією. Він жодним чином не заважав гравцям команди-суперника. Чи це була помилка?</p>	<p>Ні. Незважаючи на правило 11.2.2, його стопи не торкалися майданчика суперника та він не заважав гравцям команди-суперника, тому такі дії не можуть вважатися помилкою.</p> <p style="text-align: right;">Правило 11.2.2</p>
--	--

ТОРКАННЯ СІТКИ

<p>3.15 ВІДЕО Після одночасного торкання м'яча над сіткою, м'яч падає за межами майданчика команди А. Яка команда виграє це розігрування?</p>	<p>Якщо це торкання дійсно було одночасним, м'яч знаходився саме над сіткою і обидва гравці мали право його торкатися, та він приземлився за межами майданчика – це помилка команди на протилежній стороні. Це розігрування виграє команда А.</p> <p style="text-align: right;">Правила 9.1.2.2, 9.1.2.3</p>
--	---

<p>3.16 Після атакуючого удару м'яч торкнувся сітки, сітка після цього торкнулася рук блокуючого гравця. Це помилка блокуючого?</p>	<p>Ні. Якщо сітка торкнулася блокуючого гравця – це не вважається помилкою.</p> <p style="text-align: right;">Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
--	---

<p>3.17 Після приземлення блокуючий гравець розвернувся та торкнувся сітки плечем. Це вважається помилкою?</p>	<p>Ні. Ігрова дія з м'ячем була завершена, коли він/вона приземлився після блокування, тому торкання сітки не є помилкою.</p> <p style="text-align: right;">Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
---	---

<p>3.18 Гравець команди А атакував м'яч в 4 зоні, а гравець команди Б зреагував на імітацію атаки в 2 зоні команди А, та торкнувся там сітки. Це торкання сітки вважається помилкою?</p>	<p>Ні, торкання сітки між антенами під час гри з м'ячем вважається помилкою, а в цьому випадку блокуючий не знаходився поблизу ігрової дії з м'ячем та жодним чином не міг вплинути на м'яч, тому він <u>не зробив</u> помилку.</p> <p style="text-align: right;">Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
---	---

<p>3.19 ВІДЕО Виконуючи спробу блокування, блокуючий гравець не торкнувся м'яча, але торкнувся сітки. Він зробив помилку?</p>	<p>Так – тому що фраза «під час гри з м'ячем» включає як саму гру з м'ячем, так і спробу зробити це, навіть якщо не вдалося торкнутися м'яча.</p> <p style="text-align: right;">Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
--	---

<p>3.20 Центральний блокуючий торкнувся верхнього краю сітки намагаючись заблокувати комбінацію суперників поряд з ним. Це помилка?</p>	<p>Так – таке торкання сітки треба вважати помилкою: блокуючий гравець знаходився поблизу ігрових дій та торкнувся сітки між антенами.</p> <p style="text-align: right;">Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
--	--

<p>3.21 ВІДЕО Атакуючий гравець приземлився на підлогу, потім зробив два кроки та торкнувся сітки за межами антен, у цей час м'яч ще залишався у грі. Це була помилка?</p>	<p>Ні, гравець не зробив помилку тому що: По-перше: - Торкання відбулося за межами антен По-друге: - Він вже завершив ігрову дію м'ячем та був готовий виконати наступну дію - Він не використовував сітку для підтримки та стабілізації Правила 11.3.1, 11.3.2, 11.4.4</p>
<p>3.22 Атакуючий гравець приземлився та не втримав рівновагу, зробив два кроки та торкнувся сітки своїми грудьми між антенами доки м'яч ще залишався у грі. Якби гравець не торкнувся сітки, він би впав на майданчик суперника. Це помилка?</p>	<p>Так, коли гравець використовує сітку між антенами для підтримки або стабілізації, його дії оцінюються як втручання у гру. Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.23 Зв'язуючий гравець виконав передачу поблизу себе, тому атакуючий гравець, виконуючи удар, вдарив зв'язуючого гравця коліном. Через це зв'язуючий гравець торкнувся сітки. Це помилка?</p>	<p>Так, тому що зв'язуючий гравець вчиняв ігрову дію. Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.24 ВІДЕО Гравець торкнувся сітки ногою, коли виконував ігрову дію з м'ячем. Чи була така гра вірною?</p>	<p>Ні, це була не вірна дія. Гравець торкнувся сітки під час гри з м'ячем, і правила не роблять відмінностей на те, якою частиною тіла було виконано торкання сітки. Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.25 ВІДЕО Гравець торкнувся сітки волоссям, коли виконував ігрову дію з м'ячем. Чи була така гра вірною?</p>	<p>Так. Це можна вважати помилкою тільки в тому випадку, якщо торкання сітки завадило суперникам або привело к зупинці розігруванню (наприклад, довге волосся заплуталося в сітці). Якщо таке торкання не завадило суперникам чи розігрування, судді не повинні вважати його помилкою. Правила 11.3.1, 11.4.4</p>
<p>3.26 ВІДЕО Після виконання удару по м'ячу, атакуючий гравець вдарив руку блокуючого гравця, яка знаходилася над площиною сітки та тим самим направив її донизу, через що рука блокуючого гравця торкнулася сітки. Чи була зроблена будь-яка помилкова дія в цьому випадку?</p>	<p>Якщо перший суддя вважає, що атакуючий гравець направив руку блокуючого гравця навмисним рухом, тоді атакуючий гравець зробив помилку, втрутившись у гру суперника, що суперечить духу FAIR PLAY. Тому така дія атакуючого гравця повинна призвести до відповідної санкції за грубу поведінку. Однак, якщо дія атакуючого гравця не була навмисною, торкання сітки блокуючим</p>

	гравцем також не повинно вважатися помилкою, тому що це торкання сталося внаслідок дії атакуючого гравця. Правила 11.3.1, 20.2.1
--	--

3.26.1 (новий) ВІДЕО Гравець, приймаючий участь у груповому блокуванні, закінчив ігрову дію та приземлився на майданчик. Однак гравець, який також брав участь в блокуванні, під час свого приземлення штовхнув «першого» гравця і той торкнувся сітки між антенами. Чи може рахуватися таке торкання сітки помилкою?	Так. Усі гравці, що приймають участь у груповому блоці, рахуються як єдине ціле. Якщо один з гравців ще виконує блокуючу дію, то це вважається, що усі гравці цього групового блоку ще не завершили ігрову дію. Через це торкання сітки є помилкою. Правило 11.3.1
---	---

ПОДАЧА

3.27 Як тільки гравець, що подає, завдав удар по м'ячу, виконавши подачу не в чергу, секретар, використовуючи звуковий сигнал сповіщає суддівську бригаду про здійснену помилку. Це вірне рішення секретаря?	Рішення секретаря було вірним. Коли для виконання подачі виходить не той гравець, секретар повинен зачекати, доки не буде виконано удар по м'ячу, і тільки потім сповістити про це другого суддю. Правила 7.7.1, 12.2.1, 12.7.1, 25.2.2.2
--	---

3.28 Після свистка судді на подачу, команда, що подає помітила, що в неї на подачу пішов не той гравець. Одразу після цього в зону подачі увійшов гравець, який повинен був виконати подачу. Чи може цей гравець зараз виконати подачу?	Так – він може виконати подачу на протязі 8 секунд після свистку першого судді. Суддя не повинен вдруге давати свисток на подачу. Правило 12.4.4
---	--

3.29 Гравець, що подає, підкинув м'яч у повітря, а потім дозволив м'ячу впасти. Потім він спіймав м'яч та виконав подачу не порушивши правило 8 секунд. Це були вірні дії подаючого гравця?	Дії гравця були не вірні. М'яч повинен бути вдарений однією долонею або іншою частиною руки після того як він був підкинутий або випущений з рук(и). Будь які дії, які на думку судді є підкиданням м'ячу для подачі, повинні закінчуватися виконання удару на подачу. Правило 12.4.2
---	---

3.30 Після подачі м'яч торкнувся сітки та антени зі сторони Першого судді і лише після цього був зіграний гравцем приймаючої команди. Перший суддя зафіксував помилку при виконанні подачі. Чи є таке рішення першого судді вірним?	Рішення першого судді вірне. М'яч, який торкнувся антени, вважається таким, що вийшов ЗА. Відповідно до Правил, якщо б торкання відбулося зі сторони Другого судді, тоді Другий суддя фіксує цю помилку. Якщо після третього командного торкання м'яч проходить над або торкається антени, повинні бути виконані такі ж самі дії і м'яч вважається таким, що вийшов ЗА. Правила 8.4.3, 23.3.2.3.з, 24.3.2.8, 27.2.1.3
---	---

<p>3.31 Після подачі м'яч потрапив у сітку нижче за її верхній край. Коли перший суддя повинен дати свисток?</p>	<p>Як тільки судді стане чітко зрозуміло, що м'яч не зможе пройти над плоскістю переходу, він може давати свисток. Першому судді не треба чекати доки м'яч торкнеться підлоги або гравця подаючої команди.</p>
<p>3.32 Команда А виконала подачу. М'яч зачепив сітку та полетів вниз до підлоги на стороні команди А. Гравець команди Б спіймав м'яч під сіткою до того, як він торкнувся підлоги. Чи такі дії допустимі?</p>	<p>Так – перший суддя повинен дати свисток негайно, як побачить що м'яч не зможе перетнути плоскість переходу. В цей момент м'яч вважається таким, що вийшов з гри. Правило 12.6.2.1</p>
<p>3.32.1 (новий) ВІДЕО Чи дозволено подавати у стрибку, виконуючи удар по м'ячу двома руками?</p>	<p>Ні, правила встановлюють, що під час виконання подачі, незалежно від того, як вона виконується (у стрибку або ні), м'яч повинен бути вдарений однією кистю/рукою. Виконувати удар по м'ячу двома руками заборонено. Правила 12.4.1, 12.6.1.2</p>
<p>АТАКУЮЧИЙ УДАР</p>	
<p>3.33 Зв'язуючий гравець знаходився на задній лінії. Він виконав передачу у стрибку зі своєї передньої зони, під час контакту з м'ячем, м'яч був повністю вище за верхній край сітки, та спрямував його атакуючому гравцю. До того, як атакуючий гравець зміг виконати удар, м'яч перетнув площину сітки та був заблокований суперником. Чи були ці дії зв'язуючого помилковими?</p>	<p>Так. Передача стала помилковим атакуючим ударом гравця задньої лінії, коли атакуючий удар став завершеним (в даному випадку – торкнувся блоку суперника). Цей розіграш повинна виграти команда, яка здійснила блокування. Правило 13.1.3</p>
<p>3.34 Під час виконання передачі, зв'язуючий гравець знаходився в передній зоні але був гравцем задньої лінії. Він вирішив зробити скидку коли м'яч був повністю вище за верхній край сітки. Чи може бути м'яч після таких дій заблокований суперником повністю вище за верхній край сітки?</p>	<p>Так – це був атакуючий удар гравця задньої лінії. Як тільки м'яч торкнувся рук блокуючої команди, атакуючий удар стає завершеним та помилковим. Правила 13.1.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
<p>3.35 ВІДЕО Після другого командного торкання м'яч відскочив над сіткою у напрямку майданчика суперника. На думку першого судді, жоден гравець команди А не міг дотягнутися до м'ячу. Блокуючий команди Б переніс руки через площину сітки та заблокував цей м'яч. Яким повинно бути рішення першого судді?</p>	<p>Незважаючи на те, що це було тільки друге командне торкання, м'яч рухався у напрямку майданчика суперника, тому вважається атакуючим ударом. Зважаючи на те, що жоден гравець команди А не міг дотягнутися до м'яча і не був готовий грати з м'ячем, блок команди Б був вірним. Правила 13.1.1, 14.3</p>

<p>3.36 Гравець задньої лінії, знаходячись у передній зоні, <i>другим командним торканням</i> атакував м'яч, який був повністю вище за верхній край сітки. М'яч потрапив у сітку і не відскочив на майданчик суперника. Це помилка?</p>	<p>Ні. Через те що м'яч не пересік вертикальну площину сітки та не торкнувся блоку, удар не став завершеним. Розігрування повинне продовжитися. Правила 9.1, 13.1.3, 13.2.2, 13.3.3</p>
--	--

<p>3.37 Під час прийому подачі, приймаючий гравець команди А виконав стрибок за межами лінії атаки та торкнувся м'яча вище за верхній край сітки. Торкання також відбулося за межами лінії атаки. Чи повинна гра продовжуватися?</p>	<p>Так, тому що контакт з м'ячем відбувся за межами лінії атаки. Правила 13.3.4, 19.3.1.3</p>
---	--

БЛОК

<p>3.38 Гравець команди А погано прийняв м'яч, тому він відскочивши пересік вертикальну площину сітки. Блокуючий команди Б виконав удар по м'ячу, який знаходився над сіткою, та м'яч потрапив у руку зв'язуючого команди А, яка знаходилася вище за верхній край сітки. У той же час, зв'язуючий гравець був гравцем задньої лінії. М'яч відскочив від руки зв'язуючого команди А на майданчик команди Б. Яка з команд здійснила помилку?</p>	<p>«Блок» зв'язуючого гравця був помилкою, тому що в цей час він був гравцем задньої лінії. Перехоплення м'яча, який рухається зі сторони майданчика суперника є блокуванням, якщо будь яка частина тіла знаходиться вище за верхній край сітки. Правила 14.1.1, 14.1.3, 14.6.2</p>
---	--

<p>3.39 Чи може гравець виконувати блокуючі дії під час виконання суперником передачі?</p>	<p>Блокування передачі заборонено. Однак, перший суддя повинен чітко розуміти, що була виконана саме передача. В залежності від того, як була виконана передача, можуть бути різні наслідки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Передача виконана паралельно до площині сітки – помилка блокуючого; - М'яч рухався у напрямку майданчика суперника, тому він вважається атакуючим ударом – блокування вірне, якщо жоден з гравців атакуючої команди не знаходився поряд з м'ячем і не був готовий грати з м'ячем. <p>Правила 14.1.1, 14.3</p>
---	--

<p>3.40 Гравець команди А заблокував атаку команди Б. Після цього блокуючий команди Б заблокував блокування команди А. Чи можливо виконувати блокування блоку?</p>	<p>Так, блокування – це перехоплення м'яча, який рухається зі сторони майданчика суперника, тому виконувати блокування блоку суперника дозволено. Правило 14.1.1</p>
---	---

<p>3.41 М'яч був заблокований «в підлогу». Перед самим моментом торкання підлоги суперника, м'яч злегка торкнувся стопи блокуючого гравця, яка знаходилась на підлозі атакуючої команди. Перший суддя зарахував вірне блокування. Це було правильне рішення?</p>	<p>Так, це рішення було вірним. Правило 11.2.1</p>
<p>3.42 М'яч був вірно заблокований гравцем команди Б у просторі команди А, після того м'яч відскочив паралельно сітці, та був атакований «в підлогу» іншим гравцем команди Б, який також виконав блокуючи дії у просторі команди А. Під час цих дій м'яч не переходив у простір команди Б. Хто повинен подавати наступним?</p>	<p>Команда А. Дії другого гравця команди Б не можуть вважатися блокуванням, тому що м'яч рухався від блокуючого його ж команди, тому він виконав не блокування, а атакуючий удар по м'ячу у просторі суперника – це вважається помилкою. Правила 11.1.2, 14.1.1, 14.2, 14.3</p>
<p>3.43 Чи може атакуючий гравець вдарити м'яч, який рухається від його партнера по команді двома руками як при блокуванні, направляючи м'яч на сторону майданчика суперника?</p>	<p>Такі дії можливі якщо під час цього не було подвійного торкання, або м'яч не був пійманий чи/або кинутий. Також контакт з м'ячем повинен відбутися на стороні атакуючої команди, а не в просторі суперника.</p>
<p>3.44 М'яч декілька разів торкнувся голови та рук блокуючих гравців. Це дозволені дії?</p>	<p>Якщо це було блокування, а не послідовні дії – ці торкання вважаються одним блоком. Після виконання блоку, команда має право зробити ще 3 торкання м'яча. Правила 9.1, 14.2, 14.4.1</p>
<p>3.45 Гравець задньої лінії команди А завершив атакуючий удар по м'ячу, який знаходився вище за верхній край сітки зі своєї передньої зони. У той же час гравець команди Б здійснив блокування (одночасне торкання) в просторі атакуючої команди. Яка з команд зробила помилку?</p>	<p>Це була подвійна помилка, тому розігрування повинно бути переграно. Гравець задньої лінії здійснив помилку, коли завершив атакуючий удар по м'ячу, який знаходився вище за верхній край сітки зі своєї передньої зони. Одночасно з тим, блокуючий гравець також здійснив помилку, тому що виконав блокування у просторі атакуючої команди одночасно з ударом атакуючого гравця. Правила 13.3.1, 13.3.3, 14.1.1, 14.6.1, 14.6.2</p>
<p>3.46 Гравець задньої лінії знаходився на відстані від групового блоку та нижче за верхній край сітки та торкнувся м'яча. Це було невірне блокування?</p>	<p>Ні. Гравець не був частиною групового блоку та був нижче за верхній край сітки коли торкнувся м'яча. Тому його дії не розцінюються як блокування. Цей контакт з м'ячем вважається першим командним торканням. Правила 9.3.1, 14.1.1</p>

<p><u>3.47</u> Блокуючий гравець торкнувся м'яча нижче за верхній край сітки, але в той же час частина його руки знаходилася над сіткою. Це блокування?</p>	<p>Так – тому що частина тіла гравця знаходилася вище за верхній край сітки. Його команда має право зробити ще три торкання м'яча.</p> <p style="text-align: right;">Правила 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p><u>3.48</u> Блокуючий торкнувся м'яча коли вже приземлився після блокування, він повністю знаходився нижче за верхній край сітки. Коли він другий раз вдарив м'яч, суддя зафіксував помилку – «подвійне торкання». Це було вірне рішення?</p>	<p>Так рішення було вірне. У момент контакту з м'ячем жодна з частин тіла не знаходилася вище за верхній край сітки. Тому такі дії не можуть вважатися блокуванням, а рахуються як перше командне торкання, відповідно друге торкання м'яча призвело до помилки – «подвійне торкання».</p> <p style="text-align: right;">Правила 9.1, 14.1.1, 14.4.1</p>
<p><u>3.49</u> Помилковий атакуючий удар гравця задньої лінії стався одночасно зі спробою Ліберо виконати блокування – яка помилка сталася першою?</p>	<p>Атакуючий удар стає помилковим у той момент, коли м'яч повністю перейшов площину сітки або торкнувся блоку. Спроба Ліберо виконати блокування почалася до того моменту, коли атакуючий удар став помилковим, тому Ліберо зробив помилку першим.</p> <p style="text-align: right;">Правило 19.3.1.3</p>

ЗАМІНИ

<p>4.1 Три гравці увійшли в зону заміни. Після того, як цей запит був підтверджений секретарем, тренер вирішив провести тільки дві заміни. Яка повинна відбутися процедура?</p>	<p>Це дозволено, тому що не призводить до затримки часу. Тому другий суддя просто повинен провести 2 заміни. Правила 15.10.2, 15.10.3а, 15.10.4, 16.1</p>
<p>4.2 Один гравець увійшов в зону заміни, секретар сповістив про це базером, в той же час другий гравець тільки покинув місце розминки та намагався увійти у зону заміни. Скільки замін дозволено провести у даному випадку згідно правил?</p>	<p>Момент запиту заміни – це вхід гравця(ів) у зону заміни. В цьому випадку другий суддя повинен провести тільки одну заміну тим гравцем, який увійшов у зону заміни. Друга заміна повинна бути відхилена, тому що вона не є складовою частиною подвійної заміни. У цьому випадку другий суддя може призупинити гравця до входу в зону заміни, щоб не допустити виникнення неправильного запиту. В даному випадку другий суддя повинен добре розуміти, що означає «мистецтво суддівства». Правила 15.10.3а, 15.10.3б, 15.11.1.3</p>
<p>4.3 Команда запросила заміну відправивши гравця в зону заміни. Гравець був не готовий увійти у гру (не вірна табличка/відсутня табличка/спортивний костюм та інше), тому його команда отримала санкцію за затримку та заміна була відхилена. Як тільки санкція за затримку була застосована, команда знов зробила запит заміни. Чи є вірним робити другий запит заміни під час тієї ж ігрової перерви?</p>	<p>Через те, що перший запит заміни був відхилений, команда не має права робити другий послідовний запит заміни під час тієї ж самої ігрової перерви. Перед запитом другої заміни тією ж командою, повинно відбутися хоча б одне завершене розігрівання м'яча. Правило 15.2.3</p>
<p>4.4 Гравець увійшов у зону заміни з невірною табличкою (зі своїм власним номером). Він швидко її змінив. Перший суддя дав команді санкцію за затримку часу, але дозволив провести заміну. Це було вірне рішення першого судді?</p>	<p>Ні, рішення було не вірне. Якщо на змагання використовуються таблички заміни, то гравець повинен увійти у зону заміни з «вірною табличкою». У цьому випадку запит заміни повинен бути відхилений, та застосована санкція за затримку. Правила 15.10.3а, 16.1.1, 16.2</p>
<p>4.5 Якщо гравець увійшов у зону заміни одночасно зі свистком на подачу, чи повинен другий суддя провести цю заміну?</p>	<p>Це один із типових випадків неправильного запиту – він повинен бути відхилений та гра повинна продовжитися, якщо через це гра не зупинилася та це був перший неправильний запит для цієї команди. Однак, якщо гра зупинилася через цей запит (гравець на майданчику направився у зону заміни, чи команди чекали на рішення судді тощо) – то він вважається затримкою. Розігрування повинно бути зупинено</p>

	<p>свистком, заміна повинна бути відхилена, та команда отримує санкцію за затримку часу. Така ж сама процедура повинна бути виконана, якщо це повторення неправильного запиту тією ж самою командою, яке вважається затримкою гри.</p> <p style="text-align: right;">Правила 15.10.3а, 16.2</p>
<p>4.6 Гравець №8 увійшов у зону заміни з табличкою з номером 10. Тренер наполягав на заміні гравця під номером 9. Після короткого спілкування, заміна була відхилена та команда отримала санкцію за затримку. Це було вірне рішення?</p>	<p>Рішення було вірним. Тільки заміна гравця №10 на гравця №8 була б вірною. Через те, що була показана не вірна табличка, це привело до затримки часу, тому суддя вірно дав команді санкцію за затримку. Заміна також повинна бути відхилена.</p> <p style="text-align: right;">Правила 16.1.1, 16.2</p>
<p>4.7 Гравець отримав травму та був замінений виключною заміною. Під час тієї ж самою ігрової перерви команда зробила запит звичайної заміни. Другий суддя задовольнив цей запит. Чи було рішення другого судді вірним?</p>	<p>Так, рішення другого судді було вірним. Перший гравець був замінений виключною заміною через те, що отримав травму, тому у команди все ще залишається право зробити запит звичайної заміни під час тієї ж самої ігрової перерви.</p> <p style="text-align: right;">Правило 15.7</p>
<p>4.8 Гравець №6 був дискваліфікований до кінця матчу та замінений на гравця №7. Це була перша заміна у партії для команди А, та на лаві ще залишалось три гравці. Під час наступного розігрування гравець №7 отримав травму та не міг більше продовжувати гри. Чи вірно діяв суддя у цьому випадку?</p>	<p>Через те, що травмований гравець №7 не міг бути замінений за допомогою звичайної заміни, хоча це була тільки друга заміна для цієї команди в даній партії, гравець №7 повинен бути замінений виключною заміною.</p> <p style="text-align: right;">Правила 15.7, 15.8</p>
<p>4.9 Гравець, який був записаний у стартовому розташуванні отримав травму до початку матчу. Чи може бут він замінений до початку матчу?</p>	<p>Так – але ця заміна повинна відбутися формально, тому головний тренер команди повинен показати офіційний жест заміни, та повинна бути записана в протокол як звичайна заміна.</p> <p style="text-align: right;">Правила 7.3.2, 7.3.4</p>
<p>4.10 Гравець №7 команди А знаходився на майданчику у той момент, коли повинен був знаходитися на лаві команди. Команда А вже використала всі 6 дозволених замін. Зважаючи на те, що в команди більше не залишилося замін, яка процедура повинні провести судді?</p>	<p>Через те, що команда А порушила розташування, яке було викликано неправильною заміною, повинна бути застосована процедура як у Правилі 15.9.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) команда Б здобуває очко та право подачі; б) заміна повинна бут скасована. На майданчик повинен вийти «вірний» гравець. Це виправлення не рахується як заміна; в) всі очки, набрані командою А коли гравець №7 знаходився на майданчику повинні бути скасовані, очки команди Б зберігаються; г) Команда А більше не отримує жодних санкцій <p style="text-align: right;">Правило 15.9.2</p>

<p>4.11 Після того, як команда Б виконала 5 замін, два гравці увійшло в зону заміни. Що повинен зробити другий суддя в такому випадку?</p>	<p>Другий суддя повинен нагадати головному тренеру, що в нього залишилися можливість провести тільки одну заміну, та уточнити, які з замін ГТ хоче зробити. Якщо це не привело до затримку часу, то друга заміна повинна бути відхиленою, та команда повинна отримати санкцію «неправильний запит», яку необхідно записати в протокол. Правила 15.5, 15.6, 15.11, 16.1</p>
<p>4.12 Команда зробила дві замін. Коли секретар перевіряв заміни, він помітив, що тільки одна з замін є вірною. Що повинен зробити другий суддя?</p>	<p>Другий суддя проводить тільки одну вірну заміну. Друга заміна повинна бути відхилена не дивлячись на те, що вона була першою або другою. За запит неправильної заміни команда повинна отримати санкцію за затримку часу. Правило 15.6, 16.1.3</p>
<p>4.13 Секретар відмовив команді, яка зробила запит заміни, натиснувши другий раз базер. Коли другий суддя перевіряв протокол, з'ясувалося, що це був вірний запит заміни та виправив ситуацію. Це створило досить незручно ситуацію. Як повинен бути діяти другий суддя?</p>	<p>Другий суддя діяв вірно у даному випадку. Однак, зміна рішень може призвести до дуже негативного ставлення до всього суддівського корпусу.</p>
<p>4.14 Гравець увійшов в зону заміни готовий увійти у гру. Гравець, який знаходився на майданчику відмовлявся від своєї заміни. Чи ця ситуація вважається затримкою? Чи повинна бути відмінена така заміна?</p>	<p>Так, це затримка гри. Однак, заміна повинна бути дозволена, тому що гравець, який увійшов у зону заміни, виконав усі умови для проведення заміни і його дії не призвели до затримки. Правила 16.1.1, 23.2.3</p>
<p>4.15 Якщо листок стартового розташування не співпадає з позиціями гравців на майданчику, що повинен зробити другий суддя?</p>	<p>Другий суддя повинен показати листок стартового розташування головному тренеру та запитати, що той хоче зробити. Якщо головний тренер хоче залишити гравців, які перебувають на майданчику, він повинен зробити заміну за рахунку 0:0. Це єдиний випадок, коли головний тренер повинен показати жест заміни для того щоб уникнути будь яких непорозумінь. Другий суддя також повинен формально виконати цю заміну для того, щоб ця ситуація стала зрозумілою для всіх.</p>

<p>4.16 Гравець №6, готовий увійти у гру, зайшов у зону заміни під час ігрової перерви. Секретар підтвердив запит натиснувши базер. У цей же час головний тренер команди змінив своє рішення та наказав гравцю повернутися назад у місце розминки. Чи повинна бути проведена ця заміна та яку процедуру необхідно виконати?</p>	<p>Запит заміни був вірним та секретар його підтвердив натиснувши базер. Через цей запит гра зупинилася. Немає необхідності проводити цю заміну, але команді треба дати санкцію за затримку часу. Правила 15.10.3а, 15.10.3в, 16.1.1</p>
<p>4.17 ВІДЕО Після свистка на подачу, гравець увійшов в зону заміни. Секретар проігнорував це та гра продовжилася. Після закінчення розіграшу другий суддя сповістив секретаря про те, що команда зробила неправильний запит і його треба записати в протокол. Це була вірна процедура?</p>	<p>Другий суддя діяв вірно. Це типовий випадок неправильного запиту, який повинен бути записаний у протокол. Якщо це був вже не перший неправильний запит, команда повинна отримати санкцію за затримку часу. Правила 15.11.2, 16.1.1</p>
<p>4.18 Якщо секретар помилково натиснув базер для виконання заміни (після свистку на подачу/гравець ще не увійшов у зону заміни), чи це вважається неправильним запитом команди?</p>	<p>Через те, що це помилка секретаря, такий випадок не повинен розглядатися як неправильний запит або затримка гри. Правила 15.10.3а, 15.10.3с</p>
<p>4.19 На майданчику знаходився незареєстрований гравець. Яка процедура повинна відбутися?</p>	<p>Обов'язком головного тренера і капітана команди є контролювати та підтверджувати своїм підписом список гравців у протоколі. Незареєстровані гравці відразу ж повинні покинути ігровий майданчик. Усі очки, які були набрані командою, коли такий гравець(і) знаходилися на майданчику, повинні бути скасовані, суперник отримує очко та право подачі. Якщо така помилка була знайдена після закінчення партії, ця команда програє партію. Якщо помилка знайдена після закінчення матчу, весь матч повинна програти команда, яка здійснила помилку. Правила 4.1.3, 4.2.2, 5.1.1, 5.2.2, 7.3.5.4, 15.9.2</p>
<p>4.20 Під час ігрової перерви приймаюча команда А зробила запит заміни. Після цього команда Б отримала попередження, що призвело до переходу команди А. Після цього команда А зробила запит нової заміни. Чи це можливо?</p>	<p>Так. Тому між двома замінами команди А фактично відбулося завершене розігрування. Правило 15.2.2</p>

<p>4.21 Перевіряючи листок стартового розташування другий суддя помітив, що Ліберо записаний у стартовому розташуванні. Він попросив тренера виправити помилку та проінформував про це секретаря. Після цього матч почався. Чи була ця процедура вірною?</p>	<p>У цьому випадку другий суддя повинен запитати у тренера новий листок стартового розташування, в якому повинна бути замінена лише одна позиція в якій знаходився номер Ліберо. Після того, як другий суддя перевірить гравців на майданчику згідно нового листка розташування, він може дозволити Ліберо увійти на майданчик.</p> <p style="text-align: right;">Правило 7.3.5.2</p>
---	--

<p>4.22 Команда зробила запит заміни, але вона була відхилена через невірну табличку. Ці дії призвели до санкції за затримку часу – команда отримала зауваження за затримку (раніше вона вже мала попередження). Чи може команда зробити новий запит заміни?</p>	<p>Так. Зараз зауваження розцінюється як завершене розігрування, тому команда може зробити новий запит заміни.</p> <p style="text-align: right;">Правила 6.1.3, 15.2.1, 15.11.1.3</p>
---	--

<p>4.22.1 (новий) ВІДЕО Команда зробила запит подвійної заміни. Один з гравців увійшов у зону заміни, готовий увійти у гру, тим часом інший гравець тільки обирав табличку для заміни. По завершенню адміністративних дій реєстрації першої заміни, другий гравець знаходився у зоні заміни, готовий увійти у гру. Чи вірно судді дозволили провести дві заміни?</p>	<p>Так. Судді добре застосували новий підхід до виконання подвійної заміни. Якщо дії гравців не призводять до затримки часу, то судді повинні буди гнучкими у виконанні таких замін.</p> <p style="text-align: right;">Методика суддівства волейболу</p>
---	---

<p>4.22.2 (новий) ВІДЕО Гравець, увійшовши у зону заміни з табличкою заміни, був одягнений в спортивну кофту. Під час заміни він помітив це, швидко зняв кофту та віддав її гравцю, який залишав майданчик. Це вірна процедура заміни?</p>	<p>Ні. Гравець, що виходить на заміну, повинен бути готовий увійти у гру в момент запиту заміни. Гравець, одягнений у тренувальну кофту не може вважатися таким, що готовий увійти у гру, тому цей запит повинен бути відхилений і команда повинна отримати санкцію за затримку часу.</p> <p style="text-align: right;">Правила 15.10.3а, 15.10.3б</p>
---	---

ТАЙМ АУТИ (ТА) ТА ТЕХНІЧНІ ТАЙМ АУТИ (ТТА)

<p>4.23 Подачу виконав невірний гравець команди Б. Ця помилка була виявлена пізніше, після закінчення ТТА. Чи повинен знов відбутися ТТА після відповідних дій (анулювання очок команди Б, встановлення вірного розташування, команда А отримала очко та право подачі), коли лідируюча команда знов набере 8/16 очок?</p>	<p>Ні, в 1-4 партіях застосовуються тільки 2 ТТА – коли лідируюча команда набирає 8 та 16 очок.</p> <p style="text-align: right;">Правило 15.4.1</p>
--	---

<p>4.24 Що повинно відбутися першим – автоматичний ТТА або ТА, запитаний тренером?</p>	<p>Першим, відразу після закінчення розігрування, повинен відбутися ТТА. За бажанням тренер може зробити запит ТА після закінчення ТТА.</p> <p style="text-align: right;">Правило 15.4.2</p>
---	---

НЕПРАВИЛЬНИЙ ЗАПИТ

<p>4.25 ВІДЕО Чи може команда зробити запит заміни до та після ТА, якщо всі запити відбуваються під час однієї ігрової перерви?</p>	<p>Ні – тільки два послідовних ТА може бути запитано тією ж самою командою під час однієї ігрової перерви. Дві послідовних заміни НЕ можуть бути запитані, запит другою заміни повинен вважатися неправильним запитом.</p> <p style="text-align: right;">Правила 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3а, 15.11.3.1, 25.2.2.6</p>
--	---

<p>4.26 ВІДЕО Головний тренер зробив запит третього ТА, другий суддя задовільний його. В той же момент секретар помітив, що це третій ТА для цієї команди та сповістив про це другого суддю. Яка повинна бути виконана процедура?</p>	<p>Зазвичай, такий випадок є неправильним запитом – але в цьому випадку сталася затримка гри. ТА повинен бути негайно скасований, гравці повертаються на майданчик. Суддя повинен попередити ігрового капітана про затримку та дати санкцію за затримку цій команді.</p> <p style="text-align: right;">Правила 15.11.1.4, 16.1.5, 25.2.2.6</p>
--	---

<p>4.27 Чи може команда зробити неправильний запит після того, коли вона вже отримала санкцію за затримку часу?</p>	<p>Так, це можливо. Хоча це не є типовим випадком, але команда може отримати санкцію за затримку часу не роблячи при цьому неправильний запит.</p> <p>Правила розрізняють випадки неправильного запиту та затримку часу. Тому, незважаючи на те, що команда вже була покарана санкцією за затримку часу, деякі дії являються тільки неправильним запитом та не додаються до попередніх.</p> <p style="text-align: right;">Правила 15.5, 16.1</p>
--	---

<p>4.27.1 (новий) ВІДЕО Чи дозволено робити запит ТА або заміни, якщо перед цим запит на звичайну ігрову перерву було відхилено та було надано попередження за затримку часу?</p>	<p>Ні. У цьому випадку повинно відбутися одне завершене розігрування до того, як команда знов зможе зробити запит звичайної ігрової перерви (за виключенням виключної заміни). Якщо команда робить такий запит, він повинен вважатися неправильним запитом.</p> <p style="text-align: right;">Методика суддівства волейболу</p>
--	--

ТРАВМИ

<p>4.28 ВІДЕО Чи може гравець продовжувати гру з носовою кровотечею?</p>	<p>Судді повинні дуже обережно ставитися до будь-яких травм, включаючи кровотечу. Якщо не має можливості негайно надати допомогу (зупинити кровотечу), травмований гравець має бути замінений або заміщений доки не зупиниться кровотеча та кров не буде видалена з форми.</p> <p>Гравцю, який виходить на заміну у цьому випадку повинно бути надано достатньо часу для того щоб зняти спортивний костюм та увійти у гру.</p> <p>Перший суддя повинен виконати цю процедуру без жодних наслідків для команди, таких як санкція за затримку часу або необхідність брати звичайну ігрову перерву.</p> <p>Правила 4.4, 15.5, 15.10.2, 15.10.3а, 17.1.1</p>
<p>4.29 ВІДЕО Зв'язуючий гравець отримав травму коліна. Він лежав на підлозі доки лікар команди перевіряв його травму. Десь після двох хвилин процедур, зв'язуючий заявив, що він може продовжувати гру. Суддя дозволив продовжити йому грати у матчі. Це було вірне рішення першого судді?</p>	<p>Рішення першого судді було вірним. Задля безпеки гравця, перший суддя повинен негайно зупинити розігрування, як тільки сталася травма та дозволити лікарю команди та/або його помічнику увійти на майданчик. Якщо травма може виявитися досить важкою, гравець повинен бути переміщений з корту принаймні на одне розігрування.</p> <p>Головним завданням першого судді є надати гравцю та/або лікарю достатньо часу для розуміння важкості травми.</p> <p>Правила 15.7, 17.1.2</p>
<p>4.30 ВІДЕО Під час виконання заміни два гравці зіштовхнулися, та у гравця, який виходив на заміну сталася кровотеча з носу. Яка процедура повинна відбутися?</p>	<p>Перш за все суддя повинен запросити лікаря. Якщо це необхідно, треба зупинити гру. Якщо гравець не може відновитися, повинна бути проведена ще одна заміна незважаючи на те, що це друга послідовна заміна під час однієї ігрової перерви. Якщо звичайну заміну провести не можливо, проводиться виключна заміна.</p> <p>Правило 15.11.1.3</p>
<p>4.31 Капітан команди отримав травму до початку матчу. Як повинна бути вирішена така ситуація?</p>	<p>Вирішення подібної ситуації залежить від часу, коли сталася травмування. Головний принцип записаний у правилі 4.1.3, що коли ігровий протокол вже підписаний капітаном команди та головним тренером, тобто після жеребкування, команда не може вносити жодних змін у склад команди.</p> <p>Базуючись на цьому, якщо травма капітана команди сталася до жеребкування і він не може продовжувати гру, головний тренер повинен призначити нового капітана команди, приклеївши йому смужку під номером та</p>

	<p>обвівши кружечком у протоколі. Це новий капітан команди отримує всі обов'язки та права, у тому числі представляє свою команду на жеребкуванні.</p> <p>Якщо травма капітана команди сталася після жеребкування, головний тренер не має права вибрати нового капітана команди. Однак він повинен вибрати «виконуючого обов'язки капітана команди», який отримує права та обов'язки капітана команди та підписує протокол після гри.</p> <p>В будь-якому з цих випадків факт травмування повинен бути записаний у протокол.</p> <p>Правила 4.1.3, 5.1, 5.2.1, 5.2.2, 19.4.2.5, 25.2.2.7</p>
--	--

<p>4.32 Після заміни команди А, наступне розігрування було перерване через травмування гравця команди А – він не міг більше продовжувати гру. Не дивлячись на те, що між двома замінами не було завершеного розігрування, чи можна провести заміну травмованого гравця?</p>	<p>Так, це дозволено.</p> <p>У такому випадку дозволено запитати другу заміну без завершеного розігрування, через форс-мажорні обставини, які сталися з гравцем на майданчику – він повинен бути замінений.</p> <p>Правило 15.11.1.3</p>
--	---

<p>4.33 ВІДЕО Як повинна відбуватися процедура заміни, якщо травмований гравець не може формально виконати процедуру заміни через зону заміни? (наприклад, якщо гравця унесли з майданчика)</p>	<p>Для того, щоб всі зрозуміли, яка заміна відбулася, гравець повинен увійти в зону заміни з табличкою травмованого гравця. Другий суддя повинен забрати цю табличку та повернути її на місце.</p> <p>Правило 15.11.1.3</p>
--	--

ЗАТРИМКИ ГРИ

<p>4.34 Перший суддя дозволив командам вийти на майданчик перед початком третьої партії. Одна з команд ніяк не зреагувала на це. Через те, що вони занадто повільно реагували на його дії, перший суддя дав санкцію за затримку часу цій команді. Після цього команда вийшла на майданчик. Це було вірне рішення першого судді?</p>	<p>Так, перший суддя прийняв вірне рішення. Команда була викликана на майданчик свистком судді. Якщо вона не реагує, перший суддя повинен дати санкцію за затримку часу, яка записується у протокол. Якщо й після цього команда ніяк не реагує, перший суддя повинен ще раз дати санкцію за затримку часу. Якщо й після цього команда не виходить на майданчик, вона оголошується такою, що не з'явилася, та програє матч з рахунком 0:3 (0:25, 0:25, 0:25). Якщо команда поводить себе так само після ТА, застосовується аналогічна процедура.</p> <p>Правила 6.4.1, 16.1</p>
--	---

<p>4.35 Чи повинна команда отримати санкцію за затримку, часу якщо її гравці збираються разом на майданчику між розігруваннями?</p>	<p>Перший суддя не повинен дозволяти командам витрачати занадто багато часу, для того, щоб гравці зайняли свої позиції на майданчику. Однак, він повинен дозволити прояв відповідних емоцій, але не затримку гри. Перший суддя повинен закликати команду зайняти свої м'яця на майданчику.</p>
--	--

	<p>Якщо він зрозуміє, що гравці використовують таку поведінку, як засіб для затримки гри, команда повинна отримати санкцію за затримку часу.</p> <p>Правила 16.1.2, 16.1.5</p>
--	---

<p>4.36 Гравець відмовлявся продовжувати гру через те, що на майданчику знаходилася волога пляма після гри його напарника у захисті. Що повинен зробити перший суддя?</p>	<p>Перший суддя не повинен дозволяти гравцям робити запити на прибирання вологої підлоги, тому що такий запит відразу ж викликає санкцію за затримку часу. «Швидкі протиральники» повинні прибрати вологу пляму з підлоги. Гравці також можуть використовувати власні маленькі рушники для протирання підлоги. Якщо перший суддя бачить необхідність витерти підлогу, він просить протиральників це зробити. Якщо на матчі відсутній Контрольний Комітет, то тільки перший суддя повністю відповідає за проведення матчу.</p> <p>Якщо після цього команда все ще відмовляється продовжувати гру, суддя може дати команді санкцію за затримку або оголосити команду такою, що не з'явилася.</p> <p>Правила 1.5, 5.1.2.2, 6.4.1, 16.2</p>
--	--

<p>4.37 Під час інтервалу між партіями, вся команда пішла у свою роздягальню та повернулася через 5 хвилин. Перший суддя дав команді санкцію за затримку часу та гра продовжилася. Реакція судді була вірна?</p>	<p>По-перше, команді не дозволено покидати зону змагань без дозволу суддів. Незважаючи на це, після того, як минули 2хв 30сек, другий суддя повинен піти до команди та попередити її, що необхідно терміново з'явитися на майданчику або команду буде оголошена такою, що не з'явилася. Після того, як команда повернеться на майданчик, перший суддя повинен дати їй санкцію за затримку часу.</p> <p>Правила 4.2, 6.4.1, 6.4.2, 18.1</p>
---	---

ЗОВНІШНЯ ПЕРЕШКОДА

<p>4.38 Як повинен вчинити перший суддя, якщо глядачі заважають продовжувати матч?</p>	<p>Перший суддя повинен зупинити матч та організатори або Контрольний комітет повинен прийняти міри для відновлення порядку. Це втручання повинно бути записано у протокол гри.</p> <p>Правила 17.2, 17.3</p>
---	--

<p>4.39 ВІДЕО Після гри у захисті у вільній зоні за лицьовою лінією, м'яч потрапив у телевізійний кран, який проник в ігровий простір. Судді зупинили гру. Як судді повинні розв'язати цей випадок – м'яч «ЗА» або зовнішня перешкода?</p>	<p>Гравці мають перевагу у грі з м'ячем у межах ігрового простору. Якщо м'яч торкнувся зовнішнього об'єкту або людини, які проникли в ігровий простір (наприклад крану телевізійної камери або глядач схопив м'яча тощо), це повинно розглядатися як зовнішня перешкода та розігрування переграється.</p> <p>Правило 17.2</p>
---	--

<p>4.40 (новий) ВІДЕО Під час виконання підготовки до атакуючого удару гравець загубив один кросівок, який відлетів у передню зону. Гравець виконав удар, але його команда програла розігрування. Після завершення розігрування гравець запитав дозволу у судді забрати свій кросівок. Судді не втручалися у перебіг подій ні під час, ні після розігрування. Як судді повинні діяти в такій ситуації?</p>	<p>Головний принцип-безпека гравців. Якщо судді бачать, що «загублене» взуття створює небезпеку, вони повинні зупинити гру. Через те, що було зрозуміло, що гравець «загубив» кросівок не навмисно, його запит не повинен розцінюватися як затримка гри.</p> <p style="text-align: right;">Правило 17.2</p>
<p>4.41 (новий) ВІДЕО Якщо гравець, намагаючись зіграти з м'ячем, зачепив суддівську вишку, чи повинно розігрування бути автоматично зупинено та переграно?</p>	<p>Ні. Суддя повинен оцінити, чи таке втручання вплинуло на його роботу. Якщо суддя не може нормально продовжувати роботу, розігрування повинно бути зупинене та перегране. Якщо зіткнення не вплинуло на роботу першого судді, розігрування має бути продовжено.</p> <p style="text-align: right;">Правило 17.2</p>

<p>5.1 Чи може Ліберо вийти на майданчик без дозволу другого судді, але після того, як вже було перевірено стартове розташування до початку партії?</p>	<p>Так, Ліберо може це зробити. Гравець стартового розташування повинен знаходитися на майданчику у момент перевірки стартового розташування. Як тільки другий суддя перевіряє розташування, Ліберо може замістити будь якого гравця задньої лінії. Команда може почати гру як з Ліберо на майданчику, так і без нього. Правила 19.3.2.4, 19.3.2.8, 24.3.1</p>
<p>5.2 Після використання 6 замін гравець на майданчику отримав вилучення, а Ліберо знаходився на лавці команди. Як продовжувати матч?</p>	<p>Вилучений/видалений гравець повинен бути негайно замінений за допомогою звичайної заміни. Якщо не має можливості це зробити, команда оголошується в неповному складі та програє партію. (У цьому випадку не може бути застосована виключна заміна). Правила 6.4.3, 15.7, 15.8</p>
<p>5.3 Чи може Ліберо увійти у гру через регулярну заміну замість травмованого гравця?</p>	<p>Ні. Ліберо не може приймати участі у жодних замінах, як звичайних так і виключних. Правила 15.5, 15.7, 17</p>
<p>5.4 Ліберо знаходився на майданчику замість гравця №5, та був вилучений до кінця партії. Хто повинен продовжити грати?</p>	<p>Якщо команда має двох Ліберо, тренер негайно може замістити діючого Ліберо, який отримав вилучення, на другого Ліберо, або гравця №5. Якщо команда має тільки одного Ліберо, вона може обрати наступне: - Гравець №5 повертається на майданчик та команда продовжує грати цю партію без Ліберо; - Тренер робить перепризначення нового Ліберо з гравців які у цей час не знаходяться на майданчику, та новий Ліберо може негайно вийти на майданчик замість вилученого Ліберо (через перепризначення перший Ліберо вже не зможе повернутися у гру до кінця матчу) Правила 6.4.3, 19.1.1, 19.3.2, 19.3.2.8, 19.4</p>
<p>5.5 ВІДЕО Чи може заміщення Ліберо відбуватися в той самий час, коли проходить заміна?</p>	<p>Так – тому що заміщення ні в якому разі не може розглядатися як заміна. Правила 15.3.2, 19.3.2, 19.3.2.8</p>

<p>5.6 ВІДЕО Ліберо замінив гравця в першій зоні після свистка Першого судді на подачу, але до удару по м'ячу гравцем, що подає. Які дії першого судді?</p>	<p>Якщо це перший випадок у матчі, то перший суддя повинен дозволити розігруванню продовжитися. Після завершення розігрування він/вона повинен повідомити ігровому капітанові, що виконана процедура не коректна. Наступні заміщення із запізненням повинні призвести до санкції за затримку часу негайно, перериваючи розіграш. Однак, заміщення Ліберо залишається в силі. Якщо заміщення Ліберо мало місце після удару по м'ячу гравцем, що подає, перший суддя повинен зупинити розігрування, фіксуючи позиційну помилку в розташуванні.</p> <p style="text-align: right;">Правило 19.3.2.5</p>
<p>5.7 Команда зробила не правильне заміщення Ліберо, але це було помічено до удару по м'ячу гравцем, що подає. Як повинна бути вирішена дана ситуація?</p>	<p>Якщо цей момент був помічений, то другий суддя за допомогою свистка просить гравця повернутися. Невірне заміщення має бути скасовано і команда отримує санкцію за затримку часу. Якщо це було помічено пізніше, коли гра вже відновилася, повинна бути виконана така ж сама послідовність дій, як і при неправильній заміні.</p> <p style="text-align: right;">Правило 19.3.2.1, 19.3.2.9, 23.2.3</p>
<p>5.8 При спробі дістати м'яч, Ліберо команди (який замінив гравця №4) отримав травму ноги і не міг продовжувати гру. Головний тренер прийняв рішення про необхідність перепризначити новим Ліберо гравця №4. Чи це можливо?</p>	<p>Не відразу. Тренер може перепризначити новим Ліберо одного з гравців, що не знаходиться на майданчику (за винятком заміщеного гравця) у момент запиту перепризначення. Якщо тренер хоче, щоб гравець №4 був новим Ліберо, він спочатку повинен повернутися на ігровий майданчик, а потім бути замінений звичайною заміною. Тоді він може бути перепризначений новим Ліберо та вийти на майданчик після одного завершення розігрування, тому що друге заміщення Ліберо вже буде помилковим.</p> <p style="text-align: right;">Правила 19.1.3, 19.3.2.2, 19.3.2.8, 19.4.2</p>
<p>5.9 Чи дозволено члену команди бути головним тренером і Ліберо одночасно?</p>	<p>Так. Правила стверджують, що Ліберо не може бути капітаном команди та ігровим капітаном. Правила не забороняють Ліберо бути тренером та інструктувати команду знаходячись за обмежувальною лінією тренера.</p> <p style="text-align: right;">Правила 5.2.3.4</p>

<p>5.10 Помилка двох гравці призвела до того, що Ліберо/заміщений гравець на декілька секунд покинув майданчик (ця подія ще не була записано у протокол заміщення Ліберо), але швидко це помітив та повернувся. Це вважається заміщенням?</p>	<p>Ні, ці дії не вважаються заміщенням Ліберо, тому що між двома заміщеннями Ліберо повинно відбутися хоча б одне завершене розігрування. Тому, зважаючи на те, що це була очевидна помилка, жодних санкцій до команди не може бути застосовано. Правила 19.3.2.1, 19.3.2.2</p>
<p>5.11 Команда забула виконати заміщення Ліберо, коли він перейшов у четверту зону. Через три розігрування, перший суддя помітив, що Ліберо знаходиться на майданчику на передній лінії. Яке вірне рішення повинен прийняти перший суддя?</p>	<p>Якщо гравець команди знаходиться в неправильному розташуванні в момент удару по м'ячу, гравцем що подає, то фіксується позиційна помилка. Команда суперника отримує очко та право подачі, розташування команди, яка зробила помилку, повинно бути виправлене, та всі очки, набрані командою у неправильному розташуванні (якщо це можна встановити) повинні бути анульовані. Очки команди-суперника залишаються без змін (жодних анулювань). Правила 15.9, 19.3.1.1, 26.2.2.1, 26.2.2.2</p>
<p>5.12 Під час офіційної розминки, коли вже лист стартового розташування був заповнений (капітан команди знаходився у стартовому складі) і переданий секретарю, Ліберо команди був травмований. Чи може капітан команди стати новим Ліберо?</p>	<p>Так, це можливо. Згідно правил Ліберо не може бути капітаном команди чи ігровим капітаном, тому капітан команди повинен передати свої права та обов'язки іншому гравцю і тільки потім може бути перепризначений як новий Ліберо. Через те, що капітан команди вже був записаний у стартовому розташуванні команди, потрібно виконати наступну послідовність дій:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконати звичайну заміну капітана команди іншим гравцем до початку матчу. 2. Головний тренер команди повинен зробити запит на перепризначення нового капітана команди. 3. Перепризначити нового Ліберо. 4. Суддя повинен зробити запит на зміну ігрової форми або використання накидки для Ліберо. 5. Запит до секретаря про наступне: <ul style="list-style-type: none"> - Реєстрація «нового» капітана команди; - Перепризначення «старого» капітана команди у якості Ліберо. <p>Всі деталі цих дій (перереєстрація та перепризначення) повинні бути записані в Протоколі в розділі Примітки. Правила 5, 19.2, 19.3.2.8, 19.4.2.5</p>

<p>5.13 Ліберо покинув майданчик та відразу ж повернувся на нього під час тієї ж самої ігрової перерви (між двома заміщеннями не було завершеного розігрування). Чи це дозволено?</p>	<p>Ні, це типовий випадок неправильного заміщення Ліберо. Під час другого заміщення, другий суддя повинен скасувати його, а перший суддя повинен дати санкцію за затримку часу. Якщо на матчі присутній помічник секретаря, це його обов'язок, контролювати заміщення Ліберо. В цьому випадку, у момент другого заміщення помічник секретаря нажимає базер та сповіщає про помилку. Правила 19.3.2.9, 23.2.3</p>
<p>5.14 Заміщений гравець повернувся на майданчик. Після виконання подачі, запасний м'яч викотився на майданчик та розіграш був зупинений. До свистка першого судді для перегравання розігрування, Ліберо намагався вийти на майданчик замість гравця у 6 зоні. Другий суддя не дозволив йому це зробити. Чи вірно діяв другий суддя?</p>	<p>Це типовий випадок невірною заміщення Ліберо, тому що між двома заміщеннями <u>не було завершеного</u> розігрування. Під час другого заміщення другий суддя повинен його скасувати, а перший суддя повинен дати санкцію за затримку часу. Правило 19.3.2.1</p>
<p>5.15 Під час матчу Ліберо отримав травму, другий суддя дозволив лікарю та тренеру команди вийти на майданчик для перевірки ступеню травмування. Вони вирішили, що Ліберо потрібно залишити майданчик та замість нього вийшов заміщений гравець. Після того, як Ліберо залишив майданчик, він почав стверджувати що вже відновився і може продовжити гру, тому бажає повернутися на майданчик негайно. Судді дозволили Ліберо повернутися і продовжили матч. Чи було це рішення вірним?</p>	<p>Ні, рішення було не вірне. Через те, що сталася травма, Ліберо був заміщений гравцем, замість якого знаходився на майданчику. У то же момент, Ліберо все ще має право продовжувати гру, тому що він не оголошений таким, що не може продовжувати гру (Правило 19.4.2) В цьому випадку помилкою було дозволити Ліберо знову повернутися на майданчик доки не відбулося хоча б одне завершене розігрування. Це випадок неправильного заміщення Ліберо. Правила 19.3.2.1, 19.3.2.8</p>
<p>5.16 Ліберо команди А травмував кисть під час матчу та замість нього був перепризначений новий Ліберо. Травмований Ліберо сидів на лавці команди до закінчення матчу. Чи дозволено йому там знаходитися?</p>	<p>Так, травмований Ліберо міг рухатися та не створював жодної небезпеки для себе та членів його команди. Ці обставини є дуже важливими для суддівства. Травмований гравець може залишатися сидіти на лавці команди. Якщо гравцю необхідно надати допомогу, лікар команди повинен розмістити його позаду лавки команди в безпечному місці за межами зони змагань та контрольної зони. Діаграма 1а та Визначення. Правило 19.3.2.8</p>

<p>5.17 Чи може відбутися два заміщення Ліберо під час однієї ігрової перерви для тієї ж самої команди?</p>	<p>Два заміщення Ліберо під час однієї ігрової перерви для тієї ж самої команди може відбутися тільки у двох випадках:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якщо команда (будя-яка) отримала зауваження. 2. Якщо Ліберо, який увійшов на майданчик до початку розігрування отримує травму в цьому ж розігруванні. <p style="text-align: right;">Правила 6.1.3, 19.3.2.1</p>
<p>5.18 Діючий Ліберо поскаржився на погане почуття. Чи можна зробити перепризначення нового Ліберо</p>	<p>Якщо команда має двох Ліберо, то у випадку травмування або хвороби одного з них, гру продовжує тільки другий Ліберо. Якщо і другий Ліберо команди не може через це продовжувати гру, або команда має тільки одного Ліберо, то можливо зробити перепризначення Ліберо.</p> <p style="text-align: right;">Правила 19.3.2.2, 19.3.2.8</p>
<p>5.19 Секретар записав №15 замість №5 гравцю Ліберо. Головний тренер та капітан команди підписали протокол. Як треба діяти в такій ситуації?</p>	<p>Це адміністративна помилка яка не повинна мати жодних наслідків для команди. Секретар повинен виправити номер гравця у «Примітках».</p> <p style="text-align: right;">Правило 19.1.2</p>
<p>5.20 В першій партії Ліберо команди А грав у той же самій футболці, що й вся команда. Перед початком другої партії тренер команди Б подав протест на цю ситуацію. Яким повинно бути рішення суддів?</p>	<p>Через те що, колір футболки не впливає на гру, результат першої партії не може бути скасований і команда А не повинна отримати жодних санкцій. Однак, до початку другої партії Ліберо повинен змінити свою футболку.</p> <p style="text-align: right;">Правило 19.2</p>
<p>5.21 Два гравці команди намагалися виконати блокування та вистрибнули біля сітки. Між ними знаходився Ліберо, який також стрибнув, але не дотягнувся до верхнього краю сітки. Однак другий суддя розцінив ці дії, як спробу блокування та зафіксував помилку. Це було вірне рішення?</p>	<p>Рішення було не вірне. Стрибок Ліберо біля сітки не може вважатися ні блокуванням, ні спробою блокування, через те, що жодна частина його тіла не знаходилася вище за верхній край сітки.</p> <p style="text-align: right;">Правила 14.1.1, 14.1.2, 14.1.3</p>
<p>5.22 Ліберо залишив майданчик. Під час наступної подачі команда зробила помилку (не виконала подачу впродовж 8 секунд після свистку). Чи може Ліберо повернутися тепер на майданчик?</p>	<p>Так, ця помилка при виконанні подачі вважається завершеним розігруванням. Тому Ліберо може зробити заміщення та повернутися на майданчик.</p> <p style="text-align: right;">Правила 6.1.3, 19.3.2.1, 19.3.2</p>

5.23

Команда грала з одним Ліберо, головний тренер оголосив його таким, що не може продовжувати гру.

Хто та коли може бути перепризначений новим Ліберо?

За виключенням заміщеного гравця, будь який гравець, що не знаходиться на майданчику у момент запиту перепризначення, може бути перепризначений новим Ліберо. Перший Ліберо не зможе повернутися у гру до кінця матчу за жодних обставин.

Якщо тренер хоче перепризначити новим Ліберо гравця, який вже заміщений, то спочатку такий гравець повинен повернутися на майданчик та бути замінений звичайною заміною.

Якщо діючий Ліберо оголошується таким, що не може грати, він може бути негайно заміщений гравцем замість якого знаходиться на майданчику, а новий перепризначений Ліберо зможе увійти на майданчик тільки після одного завершеного розігрування, інакше це буде вважатися другим заміщенням під час однієї зупинки, що є невірним.

Правила 19.3.2.8, 19.4.2.1, 19.4.2.4

5.24 ВІДЕО

У команди було записано два Ліберо, №11 та №16. У гравця №16 футболка була також самого кольору, як і форма всієї команди. Команда зробила запит заміни та гравець №16 увійшов у зону заміни, готовий вийти на майданчик. Секретар негайно сповістив, що це неправильний запит заміни.

Що потрібно зробити далі для продовження гри?

Ліберо не має права приймати участь а ні в звичайній, а ні в виключній заміні. Тому такий запит заміни потрібно вважати неправильним. Завдяки тому, що ця помилка була виявлена до відновлення гри, цей запит потрібно відмінити та команда отримує санкцію за затримку часу.

Ліберо повинен змінити свою форму.

До початку матчу судді обов'язково повинні перевірити кольори форми та номери гравців обох команд.

Правила 15.5.1, 15.7, 16.1.3, 19.2

5.25

У команди було записано два Ліберо. Після завершення другої партії головний тренер команди заявив, що обидва Ліберо не можуть продовжувати матч та зробив перепризначення.

Чи це дозволено?

Так, це дозволено.

Правила не забороняють одночасного декларування двох Ліберо такими, що не можуть грати. Жоден з цих «початкових» Ліберо не зможе повернутися у гру, але вони мають право сидіти на лавці команди або знаходитися в місці розминки.

Правила 19.4.2.1, 19.4.2.2

5.26 (новий) ВІДЕО

Приймаючи обманний удар зв'язуючого гравця команди Б, Ліберо команди А, знаходячись у передній зоні, торкнувся м'яча пальцями однієї руки над своєю головою. Після цього інший гравець команди А виконав атакуючий удар по м'ячу, який знаходився вище верхнього краю сітки. Як повинні судді оцінювати такі дії?

Базуючись на правилі, що дія Ліберо однією рукою були виконана як класична передача, то атакуючий удар, виконаний після цього є помилкою. Однак, якщо Ліберо інстинктивно захищав тіло/лице, а не виконував передачу, то атакуючий удар не є помилковим.

Правило 13.3.6, 19.3.1.4

<p>6.1 Перший суддя покарав гравця за незначну неправильну поведінку застосувавши відразу ж другий етап санкції за незначну неправильну поведінку – показав гравцю жовту картку, яка записується у протокол. Це вірна дія першого судді?</p>	<p>Перший суддя прийняв вірне рішення. Усі випадки незначної неправильної поведінки повинні контролюватися першим суддею. Якщо перший суддя вважає за потрібне, він може застосувати перший етап санкції – усне попередження через ігрового капітана, або, в залежності від серйозності випадку, він може відразу ж застосувати другий етап – показати жовту карту конкретному гравцю або члену команди через ігрового капітана. Перший суддя також має право застосувати більш серйозні санкції, якщо правопорушення носить більш серйозний характер. Правила 21.1, 21.2</p>
<p>6.2 Другий суддя помітив, що блокуючий гравець намагається ввести суддів в оману використовуючи сітку, дав свисток та зафіксував помилку. Після цього перший суддя попередив блокуючого гравця, використавши жовту картку. Чи вірно був покараний блокуючий гравець?</p>	<p>Рішення першого судді було не вірним. Атакуюча команда виграла розігрування через втручання у гру блокуючого шляхом використання сітки. Після цього блокуючий гравець повинен був отримати зауваження за грубу поведінку та спробу ввести суддів в оману. Правила 21.2.1, 21.3</p>
<p>6.3 Головний тренер команди А підскочив після завершення розігрування та почав розмахувати руками, протестуючи проти суддівського рішення. Чи це дозволено</p>	<p>Головному тренеру дозволено виражати нормальний рівень емоцій. Якщо, на думку суддів, рівень його неправильної поведінки досяг другого етапу, перший суддя повинен попередити головного тренера, використовуючи жовту картку. Якщо така поведінка повторюється, тренер повинен бути покараний червоною картою за грубу поведінку. Якщо такий випадок стався під час розігрування, зауваження повинно бути надано після закінчення розігрування у додаток до його результату. Правила 5.2, 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>6.4 Між партіями перший суддя покарав зауваженням гравця команди А, яка повинна була подавати першою у наступній партії. Що треба зробити далі?</p>	<p>Санкції, які були надані між партіями переходять на початок наступної партії. Тому, перед першою подачею у партії, перший суддя повинен показати зауваження гравцю команди А. Команда Б отримує очко, робить перехід та буде подавати наступною. Правило 21.5</p> <p>При застосуванні санкцій між партіями вони записуються у наступному порядку:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Попередження члену будь якої команди (жовта картка); - Зауваження члену подаючої команди.

	<p>Приймаюча команда отримує очко, робить перехід та буде подавати наступною;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зауваження члену приймаючої команди. Подаюча команда отримує очко та буде подавати наступною; - Зауваження обом командам незалежно від порядку їх отримання. <p>Кожна з команд отримує очко (1-1) та робить перехід на одну позицію.</p> <p>Рахунок команд є дійсним тільки тоді, коли усі санкції застосовані – це означає, що коли обидві команди отримали зауваження за рахунок 24-25, гра не закінчиться рахунком 24-26, а продовжиться з рахунком 25-26.</p>
<p>6.5 Після закінчення розіграшу зв'язуючий гравець вдарив нижню частину сітки. Чи потрібно йому давати санкцію?</p>	<p>Згідно правила 21.3, перший суддя повинен застосовувати санкції до гравці в залежності від серйозності провини. Удар по нижній частині сітки може розглядатися як нормальний вияв емоцій на програне очко та контролюється суддею відповідно до мистецтва суддівства. В деяких випадках, такі дії можуть бути розглянуті як груба поведінка.</p> <p>У цьому випадку, це не була спроба ввести суддів в оману, тому гравцю не потрібно давати санкцію за грубу поведінку.</p> <p style="text-align: right;">Правила 21.2, 21.2.1, 21.3</p>
<p>6.6 Гравець направлявся до першого судді розмахуючи руками та вигукуючи до нього навіть після отримання попередження. Як потрібно розглядати таку поведінку?</p>	<p>Така дії повинні бути розцінені як Образлива поведінка, та гравець повинен бути покараний жовтою та червоною карткою разом.</p> <p style="text-align: right;">Правила 21.1, 21.2, 21.3</p>
<p>6.7 Гравець був відразу ж покараний санкцією вилучення без будь яких попередніх санкцій. Які у подальшому потрібно застосовувати санкцій для членів його команди?</p>	<p>Обов'язком першого судді є запобігання наближенню команд до рівня порушень.</p> <p>Однак, якщо стався випадок образливої поведінки, перший суддя повинен покарати гравця відразу ж без надання попередніх санкцій.</p> <p>Перший суддя може дати попередження іншим членам команди після вилучення – але якщо жовта картка була показана, то другий раз показати жовту картку на протязі матчу будь якому члену тієї ж команди неможливо.</p> <p style="text-align: right;">Правило 21</p>

<p>6.8 Після матчу один з капітанів команди повів себе дуже не спортивно по відношенню до першого судді. Як повинен діяти перший суддя у цьому випадку?</p>	<p>Гравець все ще повинен отримати санкцію. Однак, для змагань ФІВБ, матч не закінчується після останнього свистку судді, про поведінку капітана команди необхідно повідомити Журі Матчу, та деталі порушення записуються у протокол (розділ Примітки). Контрольний комітет розглядає цей випадок, та може навіть відсторонити гравця від подальших змагань.</p>
<p>6.9 Гравець, якого замінив Ліберо, знаходився на лавці команди та отримав санкцію Зауваження. Гравець не зупинився та продовжив аплодувати судді. Перший суддя покарав його вилученням. Гравець знов продовжив таку поведінку та отримав Дискваліфікацію. Яка процедура повинна бути застосована?</p>	<p>Вилучений або дискваліфікований гравець повинен бути негайно замінений звичайною заміною. Послідовність процедур повинна бути наступною:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ліберо повинен залишити майданчик; - Гравець, що виходить на заміну, повинен увійти у зону заміни з відповідною табличкою, яку віддає другому судді. Секретар записує звичайну заміну. <p>Ліберо може повернутися на майданчик після одного закінченого розігрування. Правила 6.4.3, 15.8</p>
<p>6.10 (новий) ВІДЕО Розочарований гравець, після виконання невдалого блоку, потягнув сітку до низу. Другий суддя попросив його припинити цю дію. Чи мав право другий суддя це робити?</p>	<p>Так. Базуючись на сучасних тенденціях, якщо другий суддя помічає неспортивні жести або слова між супротивниками, або незначну неправильну поведінку, він може сам попередити про це гравців. Методика суддівства волейболу 24.7</p>

РОЗДІЛ 7 – СУДДІ ТА ЇХ ОBOB'ЯЗКИ

<p>7.1 Другий суддя сказав головному тренеру не розмовляти з секретарем та не відволікати його. Чи це вірна дія другого судді?</p>	<p>Якщо така ситуація може бути вирішена другим суддею без застосування формальних процедур, то він може це зробити, тому що його дії будуть відповідати духу мистецтва суддівства. Правило 23.3.2.2</p>
<p>7.2 Чи може запасний гравець сидіти у місці розминки замість того щоб стояти або розтягуватися?</p>	<p>Гравці не зобов'язані стояти у місці розминки. З другого боку, гравці не можуть сидіти на лавці, стільцях, поручнях або спиратися на стіну у місці розминки. Правила 4.2.1, 4.2.3, 24.2.4, 24.2.5</p>
<p>7.3 Чи може головний тренер запитати секретаря про кількість ТА, використаних командою суперником?</p>	<p>Секретар не повинен відповідати головному тренеру. Взагалі, головному тренеру не дозволено звертатися до секретаря з будь-якого приводу. Однак, якщо на електронному табло не відображається використана кількість ТА та замін, головний тренер може запитати про це секретаря, але лише стосовно своєї команди та у час, коли не відволікає секретаря та не затримує гру. Правило 25.2.2</p>
<p>7.4 Чи може капітан команди записати офіційний протест, якщо він не був задекларований суддям під час матчу?</p>	<p>Якщо під час будь якого інциденту ігровий капітан не задекларував протест, він не має права записати його в протокол після матчу. Правила 5.1.2.1, 5.1.3.2, 23.2.4</p>
<p>7.5 Чи може бути змінено суддівське рішення після закінчення партії?</p>	<p>Так. До початку наступної партії судді можуть змінити свої рішення негайно застосувавши необхідні правила, якщо до цього вони були застосовані невірно. Рахунок матчу повинен бути виправлений в залежності від обставин.</p>
<p>7.6 Головний тренер зробив запит третього ТА, який відразу ж був скасований, після цього він зробив запит заміни. Чи це дозволено?</p>	<p>Якщо ще не було свистка на наступну подачу, запит заміни потрібно задовольнити, тому що тільки запит ТА був невірним. Однак, невірний запит ТА повинен бути записаний до протоколу. Правила 15.1, 15.2.1, 15.11, 16.1, 16.2, 24.2.6, 24.2.7</p>

<p>7.7 Під час ТА головний тренер спілкувався із гравцями команди у дальньому куті вільної зони поблизу місця розминки. Чи це дозволено?</p>	<p>Гравці, які знаходяться в грі, повинні підійти у вільну зону, поблизу лавки своєї команди під час ТА. Другий суддя повинен сповістити команду про те, що їм необхідно це зробити. Правило 15.4.4</p>
<p>7.8 Помічник головного тренера підійшов до бокової лінії, щоб допомогти гравцю знайти вологу пляму на майданчику. Перший суддя покликав капітана команди та сказав йому, щоб він сповістив помічника головного тренера сісти на лавку команди. Чи перший суддя прийняв вірне рішення?</p>	<p>Рішення першого судді було вірним. Помічнику головного тренера дозволено сидіти на лавці, але він не може втручатися у гру. Тільки головний тренер команди може рухатися поблизу бокової лінії за межами обмежуючої лінії головного тренера.</p>
<p>7.9 Після закінчення розігрування, головний тренер запитав другого суддю чи правильний гравець його команди готується виконати подачу. Другий суддя перевіряв протокол разом із секретарем, і сповістив головного тренера, що до виконання подачі готується «вірний» гравець. Перший суддя продовжив матч? Чи це була вірна процедура?</p>	<p>Процедура була виконана не вірно. Єдиним членом команди, якому дозволено спілкуватися з суддями є ігровий капітан команди. Тому, тренеру не дозволено запитувати таку інформацію у другого судді. Перший суддя повинен запросити ігрового капітана та сповістити його про те, що головний тренер команди не може звертатися до другого судді для отримання інформації. Правило 5.1.2</p>
<p>7.10 Після закінчення ТА обидві команди повернулися на майданчик, за виключенням одного гравця, який пив воду біля лавки команди. Секретар показав другому судді жест двома руками, що він вже готовий продовжувати гру. Чи повинен другий суддя показувати такий самий жест першому судді?</p>	<p>Ні. Обов'язком другого судді на початку партії та після закінчення ТА/ТТА є перевірити, чи готовий вже секретар до роботи та чи вийшли команди на майданчик, готові продовжувати гру. Тому, якщо хоча б один з гравців не вийшов на майданчик, другий суддя не може показати першому жест про готовність продовжувати гру. Після обґрунтованого часу, перший суддя повинен дати команді санкцію за затримку. Методика суддівства волейболу 24.7</p>
<p>7.11 (новий) ВІДЕО Чи має право перший суддя зафіксувати помилку в розташуванні у гравців приймаючої команди?</p>	<p>Кожен з суддів має свої власні повноваження. Деякі обов'язки належать обом суддями. Перший суддя має право змінити рішення будь-якого члена суддівської бригади. Однак першому судді не рекомендується втручатися у фіксування цієї помилки, тому що це є обов'язком другого судді. Правило 23.2.1</p>

РОЗДІЛ 8 – СПЕЦІАЛЬНІ ВИПАДКИ

<p>8.1 Команда Б навмисно затримувала хід та знижувала темп гри. Як повинні діяти судді?</p>	<p>Судді повинні проводити гру одному темпі, який є нормальним для перебігу гри. Судді не повинні дозволяти багато зовнішніх втручань, які запобігають нормальному перебігу гри та руйнують її якість. Вміння зробити це вважається «мистецтвом суддівства».</p>
<p>8.2 Маленький рушничок гравця команди Б впав на підлогу команди А. Що повинні зробити судді?</p>	<p>Якщо, на думку першого судді, це створює небезпеку, перший суддя повинен негайно зупинити гру та переграти розігрування. Але якщо розіграш закінчився та рушник ні як не втрутився у хід гри, немає необхідності перегравати розігрування.</p> <p style="text-align: right;">Правило 17.2</p>
<p>8.3 Матч був відновлений на іншому майданчику після вимикання світла. Відновлений матч почнеться з третьої партії, яка була перервана. Під час перерваної партії один з гравців команди був дискваліфікований. З яким стартовим розташуванням знов почнеться партія, що переграється?</p>	<p>Перервана партія повинна бути скасована та переграана з тими ж самими стартовими розташуваннями, але дискваліфікований гравець не може брати участі у грі. Замість нього в стартовому розташуванні повинен вийти один з гравців, який не знаходився у стартовому розташуванні перерваної партії. Більш того, усі інші санкції, які були застосовані у перерваній партії до її зупинки, зберігаються у партії, що буде переграана.</p> <p style="text-align: right;">Правило 17.3.2.2</p>
<p>8.4 ВІДЕО Гравець намагався повернути м'яч, який вийшов у вільну зону команди суперника. Коли він біг за м'ячем, то використав суддівську вишку для стрибка та вдарив м'яч. Чи це дозволено</p>	<p>Ні. Для оцінки цієї ситуації потрібно розглядати саме <u>момент торкання м'яча гравцем</u>. Через те, що гравець не використовував жодної підтримки саме в момент завдання удару по м'ячу, його дії не можуть бути розцінені, як удар з підтримкою. Це була допустима та видовищна дія.</p> <p style="text-align: right;">Правило 9.1.3</p>
<p>8.5 Після проведення заміни перший суддя змінив своє рішення, та віддав очко іншій команді. Головний тренер команди зробив запит, що відмінити проведену заміну. Чи це можливо?</p>	<p>Якщо перший суддя змінив своє рішення, на якому й базувалася проведена заміна, скасування такої заміни за запитом тренера буде в дусі гри.</p>

Усі випадки, представлені до цього розділу, є короткими, легкими та доступними для розуміння великої аудиторії.

Наступні випадки містять окремі частини тих самих випадків, але піддаються більш поглибленому аналізу у контексті подій, де вони сталися.

9.1

Гравець погано прийняв м'яч, який відскочив у напрямку сітки та міг би перетнути площину сітки, якби жоден з гравців приймаючої команди не торкнувся його. Зв'язуючий гравець міг виконати друге торкання. Блокуючий суперників переніс руки через сітку та виконав блокування м'яча до того, як зв'язуючий зміг його торкнутися. Перший суддя зафіксував помилку блокування.

Чи це вірне рішення першого судді?

Рішення першого судді було вірним, блокуючий порушив правила. Блокуючий гравець не може торкатися м'яча у просторі суперника раніше, ніж атакуючий гравець виконає удар, за виключенням того, коли на думку першого судді атакуюча команда не мала жодної можливості торкнутися м'яча.

Правило 14.3

9.2

Після прийому м'яча гравцем команди А, м'яч відскочив у напрямку майданчика суперника та знаходився над сіткою. Гравець задньої лінії команди Б знаходився у передній зоні біля сітки, видстрибнув та виніс руки вище за верхній край сітки щоб заблокувати цей м'яч. Атакуючий гравець команди А переніс обидві руки через площину переходу та намагався виконати удар по м'ячу двома руками, як при виконанні блокуючи дій. Обидва гравці торкнулися м'яча одночасно. Перший суддя зафіксував подвійну помилку.

Чи було рішення першого судді вірним?

Так, рішення першого судді було вірним. Атакуючий гравець, навіть якщо він торкається м'яча двома руками, як при блокуючи діях, завершував атакуючий удар, а не робив блокування. Блокування - це дія (гравця) гравців для перехоплення м'яча, що йде від суперника, а не з власної сторони майданчика.

Тому, торкання м'яча атакуючим гравцем у просторі суперника є помилкою.

Гравець задньої лінії виконав блокування, торкнувшись м'яча, який знаходився повністю вище за верхній край сітки. Якщо гравець задньої лінії здійснює блокування – це помилка.

Зважаючи на всі ці обставини, гравці зробили помилки одночасно, тому фіксується подвійна помилка.

Під час подібних ситуацій при грі над сіткою, перший суддя повинен дуже уважно стежити за місцем знаходження м'яча та послідовністю торкань до нього. Якщо гравець команди А першим торкнувся м'яча, тоді тільки він зробив помилку. Якщо першим торкнувся м'яча блокуючий – тоді це тільки помилка блокування.

Правила 13.3.1, 14.1.1, 14.6.2

9.3 ВІДЕО

Команда А зробила запит заміни. Гравець вже увійшов у зону заміни з карткою заміни, готовий увійти у гру, коли перший суддя збирався дати свисток, дозволивши команді Б виконати подачу. Ні секретар, ні перший суддя не звернули увагу на те, що гравець був вже поблизу бокової лінії. Другий суддя, зробивши жест рукою, відправив гравця на лавку команди. Перший суддя дав свисток на подачу та продовжив матч.

Чи вірно судді вирішили цю ситуацію?

Це комплексна ситуація. Не дивлячись на те, що гравець увійшов у зону заміни в останній момент, запит заміни все ж таки був зроблений вірно, до свистка на подачу. Базуючись на цьому, команда не здійснила помилку та не може бути покарана за це.

Перший суддя, перед тим, як дозволити подачу, повинен перевірити, чи не збирається жодна з команд зробити будь-який запит.

Перший суддя зробив помилку, не приділивши цьому увагу (не виконав одне із своїх зобов'язань). Секретар теж був не уважним, не давши сигнал базером після запиту заміни, який був вірним.

Другий суддя має право дати свисток для підтвердження запиту заміни, якщо не було сигналу базеру або секретар пропустив цей запит.

При більш плідній співпраці першого судді, або більш уважному ставленні другого судді, можна уникнути подібних ситуацій.

9.4

Головний тренер команди А зробив запит заміни. Гравець команди А повільно йшов до зони заміни. Секретар нажав базер та гра зупинилася, але в той же момент перший суддя вже дав свисток на подачу. Перший суддя перервав розігрування, скасував запит заміни та дав команді А санкцію за затримку часу.

Потім команда Б зробила запит ТА (без відновлення гри). Після закінчення ТА команда А зробила запит заміни, який був задовільнений.

Чи вірні рішення прийняв перший суддя?

Послідовність рішень першого судді не була вірною. Спочатку він прийняв вірне рішення, яким зупинив розігрування та покарав команду за затримку часу.

Однак, запит заміни команди А після ТА був неправильним запитом. Цей запит заміни повинен бути скасований без санкцій, якщо він є першим неправильним запитом цієї команди, та повинен бути записаний у протокол.

Правила 15.3.1, 15.3.2, 15.10.3, 15.11.1.3, 16.1.1, 16.1.2, 25.2.2.6

9.5

Коли блокуючий гравець команди Б перейшов у першу зону для виконання подачі, головний тренер команди замінив його на іншого гравця. Після програшу подачі, цей гравець був заміщений Ліберо.

Коли Ліберо повинен був перейти на передню лінію, на майданчик повернувся центральний блокуючий, а не гравець, який виходив на подачу.

Після двох розігрувань команда А зрозуміла, що блокуючий гравець не повернувся на майданчик за допомогою звичайної заміни, та знаходиться на майданчику «невірно». Команда А протестувала проти цього.

Перший суддя дозволив замінити центрального блокуючого на гравця, який виходив на подачу.

Чи це рішення було вірним?

Послідовність дій, виконаних першим суддею була не вірною. Це був типовий випадок неправильного заміщення Ліберо.

До команди Б повинні бути застосовані санкції – очко та право подачі переходить супернику, а також, якщо це можливо встановити, усі очки, набрані командою Б, коли вона перебувала у неправильному розташуванні, повинні бути анульовані. Для того, щоб блокуючий міг продовжувати гру, він повинен вийти на майданчик за допомогою звичайної заміни.

Правила 19.3.21, 23.2.3

9.6 ВІДЕО

Ліберо зіграв м'яч в передній зоні пальцями зверху. М'яч полетів у напрямку сітки та у момент удару по м'ячу атакуючим гравцем був повністю вище за верхній край сітки над площиною переходу. Також, практично у той же самий момент, коли атакуючий гравець виконав удар, м'яч був заблокований блокуючим суперника.

Яке рішення повинен прийняти суддя у цій ситуації?

Ліберо може виконувати передачу пальцями зверху у своїй передній зоні. Ліберо також може направляти м'яч на сторону суперника пальцями зверху. Однак, вважається помилкою, якщо атакуючий гравець завершує атакуючий удар після передачі Ліберо пальцями зверху зі своєї передньої зони, якщо у момент атакуючого удару м'яч знаходиться повністю вище за верхній край сітки. Атакуючий удар становиться завершеним, коли м'яч повністю пересікає площину переходу або торкається блоку.

У даному випадку може бути 3 ситуації:

- Атакуючий гравець виконує удар першим, потім м'яч торкається блоку: атакуючий гравець виконав завершений атакуючий удар поза межами дозволеного. Розіграш виграє блокуюча команда;
- Атакуючий та блокуючий гравці торкаються м'яча одночасно: через те, що одночасне торкання відбулося над площиною переходу, тобто обидва гравці мали право грати, торкання блокуючого гравця не було помилкою. Однак, атакуючий гравець завершив атакуючий удар у момент, коли м'яч торкнувся блоку – тобто здійснив помилку. Розіграш виграє блокуючи команда;
- Блокуючий першим торкнувся м'яча: блокуючий заблокував правильний атакуючий удар Ліберо, жодної помилки не було виконано. Гра атакуючого гравця повинна розглядатися як блок. Розігрування повинно продовжитися.

Правило 19.3.1.4

9.7

Головний тренер команди Б зробив запит ТА. Другий суддя дав свисток. Перший суддя не почув свистку другого судді та дозволив виконання подачі команді А. Другий суддя знов дав свисток, щоб дозволити запит ТА. Через цю плутанину перший суддя дав команді Б попередження за затримку часу. Пізніше у цій партії подаючий команди Б отримав санкцію за затримку гри. Це була вже друга санкція команди Б за затримку часу, тому вона отримала Зауваження за затримку, команда А отримала очко та право подачі. Це було 24 очко для команди А, вона отримала можливість виконати подачу після чого й перемогла у матчі. Команда Б дуже сильно протестувала проти санкцій за затримку часу. Чи були вірно застосовані санкції до команди Б?

Команда Б отримала добрий привід для протесту. У першій ситуації, коли виникло непорозуміння між суддями, команда не повинна була отримати жодної санкції. Тобто перша санкція – Попередження за затримку – була застосована невірно. Другий суддя повинен негайно пояснити першому судді що сталося, щоб уникнути непорозуміння. Це б допомогло їм уникнути застосування необґрунтованих санкцій та протесту команди Б.

Правило 5.1.2.1

9.8

Під час другої партії на табло, яке бачили глядачі, відображався невірний рахунок. Головний тренер команди А дуже емоційно апелював до секретаря, суддів та Контрольний комітет матчу. Його підтримав Голова Делегації, який наблизився до Контрольного Комітету з глядацьких місць, які були виділені для Голів Делегацій. Перший суддя свистком підкликав ігрового капітана команди А та пояснив йому, що головний тренер його команди отримує санкцію Зауваження за грубу поведінку. Ігровий капітан повинен був передати цю інформацію головному тренеру, але не зробив цього. Через всі ці події другий суддя пропустив момент, коли головний тренер команди був покараний санкцією за грубу поведінку, та ця санкція не була записана у протокол. Рахунок був виправлений та гра відновилася без жодних згадувань про санкцію у протоколі. Як повинні були діяти судді у цій ситуації?

Вся ця ситуація виникла через помилку секретаря. По-друге, оператор електронного табло теж зробив помилку. По-третє, помічник секретаря повинен був перевіряти відповідність рахунку на електронному табло з протоколом гри. Перший суддя, через другого суддю, повинен був впевнитися, що санкція записана у протокол. Ігровий капітан команди повинен був повідомити головного тренера команди про те, що він отримує санкцію. Якщо він не зробив це, він також повинен був отримати санкцію. Контрольний Комітет також допустив помилку, дозволивши Голові делегації наблизитися до свого столу. Президент ігрового журі повинен був зупинити матч та після наради з другим суддею та секретарем, повинен був вирішити як далі продовжувати матч.

**Дивись Методику суддівства волейболу.
Правила 21, 25.2.2.1, 25.2.2.6, 25.2.2.7,
26.2.2.5**

9.9

Гравець №1 був готовий виконати подачу. Ігровий капітан його команди запросив підтвердження щодо того, який гравець повинен виконувати подачу. Секретар повідомив що, гравець №6 повинен наступним виконувати подачу. Ігровий капітан команди сумнівався щодо вірності цієї інформації та знов наполягав, що гравець №1 повинен виконувати подачу. Він все ще не був задоволений відповіддю секретаря та у момент, коли знов звертався до нього, перший суддя дав свисток на подачу. Через цю плутанину, команда зробила помилку, не виконавши подачу протягом 8 секунд.

При перевірці протоколу було виявлено, що головний тренер команди дав невірний листок розташування, в якому гравець №6 знаходився у двох позиціях, а повинні були бути гравці №6 та №1. Гравець №1 повинен був виконувати подачу, як і наполягав ігровий капітан команди. Як перший суддя повинен вирішити цю ситуацію?

При вирішенні такої ситуації повинен переважати здоровий глузд. Першу помилку зробив головний тренер команди, надавши невірний заповнений листок стартового розташування. Через свою неуважність другий суддя та секретар пропустили цю помилку.

Виходячи з цього, команда не повинна бути покарана за «невірною» подаючого гравця, та гравець №1 повинен виконати наступну подачу.

Однак, з другого боку, помилка головного тренера призвела до затримки гри, тому його команда повинна отримати санкцію за затримку часу.

Більш того, другий суддя повинен негайно запитати новий лист розташування у головного тренера та протокол повинен бути виправлений.

9.10 ВІДЕО

Гравець команди Б вдарив м'яч після свистка першого судді про закінчення розігрування. Удар був досить сильним та м'яч потрапив у голову гравця команди А, який відзначав перемогу його команди у розігруванні. Цей удар спровокував реакцію у всіх членів команди А, які пересікли площину сітки знизу та опинилися на майданчику суперника щоб «пояснити» гравцю команди Б про його поганий вчинок. Знадобилося втручання багатьох осіб, щоб зупинити розвиток цієї ситуації. Коли гравці заспокоїлися, перший суддя покликав гравця №19 команди А до вишки та дискваліфікував його, через те, що він вдарив суперника (перший суддя бачив цей вчинок). Потім перший суддя покликав гравця №9 команди Б та покарав його санкцією Зауваження через те, що він вдарив м'яч після закінчення розігрування. Більш ніхто не отримав санкцій. Як суддя повинен вирішувати ситуацію, коли вся команда проявляє «спробу агресії»?

Перший суддя вірно застосував правила та послідовність надання санкцій двом гравцям за неспортивну поведінку.

У випадку, коли гравець виконує фізичний напад на суперника, він повинен бути негайно дискваліфікований. Однак, вчинок гравця, який атакував м'яч після закінчення розігрування вважається грубою поведінкою. У подібному випадку першою надається більш важка санкція, потім інша. Якщо обидві санкції мають той самий рівень, першою отримує санкцію команда, яка повинна подавати наступною.

Правила 21.2.1, 21.2.3

9.11 (новий) ВІДЕО

Команда Б зробила запит заміни після свистка на подачу, але цей запит був скасований Другим суддею. Гра не зупинялася і розігрування розпочалося. Однак Другий суддя був зайнятий, перевіряючи чи записав секретар неправильний запит. Після завершення розігрування команда Б одразу ж повторила запит заміни, однак Другий суддя пішов до секретаря з приводу запису неправильного запиту. Через це заміна відбувалася без контролю суддів. Чи вірно діяли судді?

Ні.

В цій ситуації першим повинен бути записаний неправильний запит, після цього повинна бути проведена заміна під контролем Другого судді. Другий суддя повинен зупинити заміну. Якщо це не зроблено, тоді Перший суддя повинен зупинити перебіг заміни.

Рекомендовано, що після відхилення запиту заміни, Другий суддя був готовий до повторення такого запиту після завершення розігрування та добре знав послідовність дій.

9.12 (новий) ВІДЕО

До початку партії Другий суддя перевірів стартове розташування команди А, але не звернув увагу на те, що гравці були «зміщені» на декілька номерів. Номери гравців на майданчику були вірними, але їх порядок переходу не відповідав порядку, вказаному у Листі стартового розташування. На початку матчу команда А приймала подачу.

Після того, як команда А отримала право подачі за рахунку 1-0, їх перша подачу у партії стала помилковою, однак секретар не просигналізував, що подачу виконав не той гравець. Через два розігрування, за рахунку 2-2, у команди А знов виконав подачу не той гравець. Цього разу помилка переходу була зафіксована секретарем.

Що повинні зробити судді, щоб правильно продовжити гру?

Перед початком партії Другий суддя повинен перевірити не тільки номери гравців на майданчику, але також їх розташування та порядок переходу. Лист стартового розташування показує позиції, які повинні займати гравці на початку партії.

Коли «не вірний» гравець виконав подачу, тобто була виконана помилка переходу, очко та право подачі переходить до суперника в незалежності від «результату» цього розігрування. Позиції гравців виправляються, після цього матч продовжується. Якщо помилка зафіксована пізніше у партії і рахунок, при якому була виконана помилка переходу можна встановити, всі очки, набрані командою після помилки, повинні бути скасовані.

В цьому випадку команда А зробила дві помилки переходу, і можливо встановити, що перша помилка була зроблена при рахунку 1-0. Тому команді А потрібно скасувати лише одне очко. Команда Б отримує очко та право подачі.

Рахунок повинен стати 1-3 і наступною буде подавати команда Б.

Другий суддя повинен ще раз добре перевірити розташування команди А, щоб уникнути у подальшому позиційних помилок/помилки переходу.

Правила 7.7.2, 24.3.1, 25.2.2.2

ДОДАТОК

У наведеній нижче таблиці вказані всі номери суддівських випадків з посиланням на відповідні пункти правил

Номер випадка	Правило 1	Правило 2	Правило 3	Правило 4	Правило 5	Правило 6	Правило 7
ВИКОРИСТАННЯ ЗАБОРОНЕНИХ ПРЕДМЕТІВ							
1.01	4.5.1	4.5.3					
1.02	4.5.1						
КАПТАН							
1.03	5.1.2	20.1	20.2	21.2	21.3.1		
1.04	5.1.2.2						
1.05	5.1.2.1	20.2.1					
1.06	5.1.2.1	23.2.4					
ГОЛОВНИЙ ТРЕНЕР							
1.07							
1.08	5.1.2	5.2.3.4	21.1	21.2	21.3		
1.09	5.2.1	5.2.3.3	5.3.1				
1.10	5.2.3.4						
1.11							
1.12	4.2.4	5.3.1					
1.13	Методика суддівства волейболу						
ІГРОВА ФОРМА							
1.14	4.3.3						
1.15	4.5.3						
ПОЗИЦІЙНІ ПОМИЛКИ ТА ПОМИЛКИ ПРИ ПЕРЕХОДІ							
2.01	7.4	7.4.2	7.4.3				
2.02	7.4.3	7.5					
2.03	1.3.3	7.4					
2.04							
2.05	7.5	7.7	12.3	12.4.3			
2.06	7.7.1						
2.07	1.3.3	7.4					
ГРА З М'ЯЧЕМ							
3.01	10.1.2	10.1.2.2					
3.02	9.2.1	9.2.2	9.3.3	9.3.4			
3.03	9.2.3.2	14.2	Методика суддівства волейболу				
3.04	9.2.2						
3.05	9	9.1.3	10.1.2				
3.06	9	9.1.3					
3.07	Методика суддівства волейболу						
3.08	10.1.2						
3.09	8.4.1	8.4.2	9.1	10.1.2	10.1.2.1	10.1.2.2	
3.10	9						
3.11	10.1.2.2						
ПРОНИКНЕННЯ ПІД СІТКОЮ							
3.12	11.2.1	11.2.2.1	11.2.4				
3.13	11.2.1						
3.14	11.2.2						
ТОРКАННЯ СІТКИ							
3.15	9.1.2.2	9.1.2.3					
3.16	11.3.1	11.4.4					

3.17	11.3.1	11.4.4					
3.18	11.3.1	11.4.4					
3.19	11.3.1	11.4.4					
3.20	11.3.1	11.4.4					
3.21	11.3.1	11.3.2	11.4.4				
3.22	11.3.1	11.4.4					
3.23	11.3.1	11.4.4					
3.24	11.3.1	11.4.4					
3.25	11.3.1	11.4.4					
3.26	11.3.1	20.2.1					
3.26.1	11.3.1						
ПОДАЧА							
3.27	7.7.1	12.2.1	12.7.1	25.2.2.2			
3.28	12.4.4						
3.29	12.4.2						
3.30	8.4.3	23.3.2.3	24.3.2.8	27.2.1.3			
3.31	12.6.2.1						
3.32	12.6.2.1						
3.32.1	12.4.1	12.6.1.2					
АТАКУЮЧИЙ УДАР							
3.33	13.1.3						
3.34	13.1.1	13.1.3	13.2.2	13.3.3			
3.35	13.1.1	14.3	Методика суддівства волейболу				
3.36	9.1	13.1.3	13.2.2	13.3.3			
3.37	13.3.4	19.3.1.3					
БЛОК							
3.38	14.1.1	14.1.3	14.6.2				
3.39	14.1.1	14.3					
3.40	14.1.1						
3.41	11.2.1						
3.42	11.1.2	14.1.1	14.2	14.3			
3.43							
3.44	9.1	14.2	14.4.1				
3.45	13.3.1	13.3.3	14.1.1	14.6.1	14.6.2		
3.46	9.3.1	14.1.1					
3.47	9.1	14.1.1	14.4.1				
3.48	9.1	14.1.1	14.4.1				
3.49	19.3.1.3						
ЗАМІНА							
4.01	15.10.2	15.10.3a	15.10.4	16.1			
4.02	15.10.3a	15.10.3б	15.11.1.3				
4.03	15.3.2						
4.04	15.10.3a	16.1.1	16.2				
4.05	15.10.3a	15.11.1.1	15.11.3	16.2			
4.06	16.1.1	16.2					
4.07	15.7						
4.08	15.7	15.8					
4.09	7.3.2	7.3.4					
4.10	15.9.2						
4.11	15.5	15.6	15.11	16.1			
4.12	15.6	6.1.3					
4.13							

4.14	16.1.1	23.2.3					
4.15	7.3.5.2	7.3.5.3					
4.16	15.10.3a	15.10.3b	16.1.1				
4.17	15.11.2	16.1.1					
4.18	15.10.3a	15.10.3b					
4.19	4.1.3	4.2.2	5.1.1	5.2.2	7.3.5.4	15.9.2	
4.20	15.2.2						
4.21	7.3.5.2						
4.22	6.1.3	15	15.2.1	15.11.1.3			
4.22.1	Методика суддівства волейболу						
4.22.2	15.10.3a	15.10.3b					
ПЕРЕРВИ (ТА) ТА ТЕХНІЧНІ ПЕРЕРВИ (ТТА)							
4.23	15.4.1						
4.24	15.4.2						
НЕПРАВИЛЬНИЙ ЗАПИТ							
4.25	15.3.1	15.3.2	15.10.3a	15.11.1.3	25.2.2.6		
4.26	15.11.1.4	16.1.5	25.2.2.6				
4.27	15.5	16.1					
4.27.1	Методика суддівства волейболу						
ТРАВМИ							
4.28	4.4	15.5	15.10.2	15.10.3a	17.1.1		
4.29	15.7	17.1.2					
4.30	15.11.1.3						
4.31	4.1.3	5.1	5.2.1	5.2.2	19.4.2.5	25.2.2.7	
4.32	15.11.1.3						
4.33	15.10.1	17.1.1					
ЗАТРИМКИ ГРИ							
4.34	6.4.1	16.1					
4.35	16.1.2	16.1.5					
4.36	1.5	5.1.2.2	6.4.1	16.2			
4.37	4.2	6.4.1	6.4.2	18.1			
ЗОВНІШНЯ ПЕРЕШКОДА							
4.38	17.2	17.3					
4.39	17.2						
4.40	17.2						
4.41	17.2						
ЛІБЕРО							
5.01	19.3.2.4	19.3.2.8	24.3.1				
5.02	6.4.3	15.7	15.8				
5.03	15.5	15.7	17				
5.04	6.4.3	19.1.1	19.3.2	19.3.2.8	19.4		
5.05	15.3.2	19.3.2	19.3.2.8				
5.06	19.3.2.5						
5.07	19.3.2.1	19.3.2.9	23.2.3				
5.08	19.1.3	19.3.2.2	19.3.2.8	19.4.2			
5.09	5.2.3.4						
5.10	19.3.2.1	19.3.2.2					
5.11	15.9	19.3.1.1	26.2.2.1	26.2.2.2			
5.12	5	19.2	19.3.2.8	19.4.2.5			
5.13	19.3.2.9	23.2.3					
5.14	19.3.2.1						
5.15	19.3.2.1	19.3.2.8					

5.16	19.3.2.8	Діаграма 1					
5.17	19.3.2.1						
5.18	19.3.2.2	19.3.2.8					
5.19	19.1.2						
5.20	19.2						
5.21	14.1.1	14.1.2	14.1.3				
5.22	6.1.3	19.3.2.1	19.3.2				
5.23	19.3.2.8	19.4.2.1	19.4.2.4				
5.24	15.5.1	15.7	16.1.3	19.2			
5.25	19.4.2.1	19.4.2.2					
5.26	13.3.6	19.3.1.4					
ПОВЕДІНКА УЧАСТНИКІВ							
6.01	21.1	21.2					
6.02	21.2.1	21.3					
6.03	5.2	21.1	21.2	21.3			
6.04	21.5						
6.05	21.2	21.2.1	21.3				
6.06	21.1	21.2	21.3				
6.07	21						
6.08							
6.09	6.4.3	15.8					
6.10	Методика суддівства волейболу						
СУДДІ ТА ЇХ ОBOB'ЯЗКИ							
7.01	23.3.2.2						
7.02	4.2.1	4.2.3	24.2.4	24.2.5			
7.03	25.2.2						
7.04	5.1.2.1	5.1.3.2	23.2.4				
7.05							
7.06	15.1	15.2.1	15.11	16.1	16.2	24.2.6	24.2.7
7.07	15.4.4						
7.08	5.2.3.4	5.3.1					
7.09	5.1.2						
7.10	24.7	Методика суддівства волейболу 24.7					
7.11	23.2.1						
СПЕЦІАЛЬНІ ВИПАДКИ							
8.01							
8.02	17.2						
8.03	17.3.2.2						
8.04	9.1.3						
8.05							
ВИКЛЮЧНІ ВИПАДКИ							
9.01	14.3						
9.02	13.3.1	14.1.1	14.6.2				
9.03							
9.04	15.3.1	15.3.2	15.10.3	15.11.1.3	16.1.1	16.1.2	25.2.2.6
9.05	19.3.2.1	23.2.3					
9.06	5.1.2.1						
9.07	25.2.2.1	26.2.2.5	25.2.2.6	21	25.2.2.7		
9.09							
9.10	21.2.1	21.2.3					
9.11							
9.12	7.7.2	24.3.1	25.2.2.2				